

UNIVERSITAT DE BARCELONA
DIVISIÓ DE CIÈNCIES DE L'EDUCACIÓ
DEPARTAMENT DE DIDÀCTICA I ORGANITZACIÓ
EDUCATIVA

INDIVIDUALITZACIÓ I CURRÍCULUM A L'EDUCACIÓ INFANTIL
L'ACTIVITAT A L'AULA I L'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT
ESTRATÈGIES DIDÀCTIQUES

TÍTOL DE DOCTOR EN CIÈNCIES DE L'EDUCACIÓ

BEGOÑA PIQUÉ SIMÓN

Directora de tesi: IMMACULADA BORDAS I ALSINA

- *Fer explicacions ajustades.* Han de ser ajustades al tema o activitat, a l'edat o nivell maduratiu de l'alumne, és a dir, no barrejar explicacions i/o informacions. Les explicacions com més clares i breus millor. S'ha de vetllar per intentar centrar el tema o activitat, tot reconduint les possibles aportacions dels alumnes i centrar l'atenció en l'objectiu proposat. Cal evitar parlar de masses coses alhora tot provocant confusió als alumnes i allunyat-los de la finalitat pretesa. També s'ha de ser conscients dels seus interessos i entorn, per tal d'assegurar la comprensió i facilitar la relació amb les seves experiències i coneixements.
- *Oferir diferents tipus de consignes.* S'han d'utilitzar consignes oral/sonora, gràfica/escrita, visual, tàctil/gestual i gustativa en fer l'explicació de l'activitat, tot ampliant la funció receptiva dels alumnes a partir de la utilització de les diferents fonts d'informació: els sentits. Cal acompanyar doncs, l'explicació oral amb gràfics, imatges, sons, gestos, objectes manipulables.
- *Posar exemples i fer demostracions.* L'explicació de l'activitat, a l'igual que s'ha manifestat en la presentació dels continguts, pot anar acompanyada d'exemples i demostracions de com es realitza. Sovint al parvulari els mestres realitzen una simulació de l'activitat a la pissarra, en la fitxa de treball o actuant ells mateixos com a propi model (dances, cançons, motricitat). Aquesta també pot ser realitzada pels propis alumnes. El fet de propiciar un model d'actuació facilita als alumnes la realització de l'activitat encara que treu creativitat.
- *Utilitzar l'error o engany.* Aquesta estratègia s'ha presentat en parlar de la motivació. Es tracta d'explicar l'activitat tot oferint dades errònies o ocultant informació per tal de provocar la intervenció i participació dels alumnes. Per exemple, si cal pintar un tomàquet de color vermell, es pot dir als alumnes que el color dels tomaquets és blau i provocar que aquests s'adonin de que cal pintar-lo vermell, ... Si han de fer un dibuix de l'estiu i es parla de que és l'època de l'any que fa molt sol i calor, s'els pot provocar tot dient que es quan van molt i molt abrigats.
- *Fer descobrir els propis alumnes l'activitat a realitzar.* Aportar hipòtesis, fer suposicions, fomentar les relacions lògiques d'idees, fins arribar a conèixer el que han de fer. De la mateixa manera que es pot utilitzar aquesta estratègia per a descobrir els coneixements previs dels alumnes, també ens pot ser útil per explicar l'activitat ells mateixos pas a pas, a partir de les orientacions, aportacions i pistes, que ofereix el mestre. Un exemple pot ser quan els alumnes han d'identificar un so dins de diferents paraules, fent els comentaris següents: perquè tenim aquesta lletra encerclada (i), què hem de fer amb aquestes paraules, en què s'assemblen, ...

ESTRATÈGIES PER DONAR SENTIT A L'ACTIVITAT

Explicació:

Per aconseguir que l'alumne sigui responsable del seu propi aprenentatge es precís que conegui el "què" ha de fer i "perquè". Tanmateix cal aprofitar les seves aportacions així com fer referència a altres aprenentatges realitzats amb anterioritat (o posterioritat).

Explicitar el "perquè" fem allò és un aspecte prou important per a que l'alumnat conegui l'objectiu d'aprenentatge. És necessari conèixer de forma clara i concreta la finalitat de l'activitat.

Fer referència a temes treballats o que es treballaran és un altre recurs per assegurar la comprensió del que es vol aprendre i per fer les interrelacions entre aprenentatges tot arribant a una conceptualització global del saber. En aquest cas és imprescindible la contribució del mestre fent síntesis i recapitulacions, fent referència al que ja s'ha fet i el que queda per fer.

Tenir en compte les aportacions dels alumnes en el treball d'aula ja és una estratègia en si però s'ha d'intentar promoure la seva participació aportant informació, demanant aclariments, plantejant dubtes. S'ha d'assegurar la participació de tothom i preguntar als que no participen, tot coneguent-los i posant-nos al seu lloc, és a dir, no obligant a l'alumne a participar quan no te res (o no vol) a dir. Per poder dur-ho a terme es necessari fer respectar el torn de paraula, recollir les seves aportacions i oferir respostes immediates. D'aquesta manera es pot assegurar si han entés la tasca i comprovar si són receptius als diferents missatges.

Per a mantenir l'interès i sentit envers l'activitat que realitzen els alumnes fer valoracions respecte al seu nivell d'execució tot ajustant-se a les seves possibilitats d'execució i sense oblidar quina és la finalitat d'aquesta i el seu objectiu. D'altra banda s'ha de permetre que els alumnes expliquin a la resta de companys la seva realització a través de l'exposició, explicació.

Projecció a la realitat educativa:

- *Explicitar la finalitat de l'activitat.* Ja s'ha dit que cal manifestar de forma clara i concreta el "què" aprendrem avui i el "per a què", ens pot ser útil. L'objectiu de l'activitat pot ser manifestat pel mestre però també pels propis alumnes, en el cas que ells triïn l'activitat a dur a terme. Sigui quin sigui el mètode globalitzador que s'utilitzi per a l'organització dels continguts -centre d'interès, investigació del medi, treball per projectes- s'ha de facilitar a l'alumne el coneixement de la finalitat del seu aprenentatge. Si es pretén treballar un conte, es pot explicar que l'objectiu és: saber explicar les coses de forma divertida, expressar les nostres idees als altres, entretenir als companys, millorar la nostra expressió, saber ordenar les nostres idees; si realitzen el grafisme de diferents sons, dir que és per saber reconèixer i escriure el seu nom.

- *Fer que l'alumnat descobreixi la utilitat del que faràn o aprendran.* Potser que el mestre faciliti la informació a l'alumne respecte al que ha d'aprendre però, també pot ser el propi alumne sigui qui decideixi o descobreixi el que vol o ha d'aprendre. En un primer cas l'alumne/s manifesta l'objecte d'aprenentatge, per exemple en un mètode de treball per projectes que es proposi esbrinar "què és i com és el sol". En un altre cas pot succeir que el mestre tingui el propòsit clar del treball a realitzar, però permeti que l'alumnat descobreixi de que es tracta tot oferint pistes, permetent preguntes i indagacions, oferint aproximacions al tema.
- *Fer referència a temes treballats.* En el moment de planificar la sessió s'ha de preveure quins són els temes treballats que hi tenen relació. Si es parla del centre d'interès dels "fruits de la tardor", es pot fer referència al conte que es va explicar, als canvis observats en la natura o la visita al mercat.
- *Fer referència a temes que es treballaran.* Igualment s'ha de preveure en la planificació els temes o tasques que ens queden per tractar i donar per finalitzat l'objectiu d'aprenentatge pretès. De la mateixa manera, si es treballen els "fruits de la tardor", es pot fer referència a la sortida que es farà al bosc per recollir castanyes, al calendari que es confeccionarà o a l'observació del temps que es realitzarà.
- *Aprofitar les aportacions dels alumnes.* S'ha de promoure la participació dels alumnes aportant informació, demanant aclariments, dubtes, ... També cal assegurar la participació de tothom. Això vol dir que s'ha de preguntar als que no participen, conèixer als alumnes, posar-se en el seu lloc. En aquest sentit caldrà tenir en compte saber respectar el torn de paraula i utilitzar estratègies que agilitzin el procés, com per exemple acotar les intervencions, recollir-les per escrit, joc, cançó, ... D'aquesta manera és possible comprovar si són receptius als missatges i assegurar que s'entén la tasca.
- *Valorar l'activitat.* Cal anar introduint comentaris respecte als beneficis que suposa la realització de la tasca, anomenar la quantitat d'aprenentatges que aconseguiran i que podran mostrar als pares, família i amics, així com constatar la idea de progrés i avenç cap a aprenentatges posteriors més complexos i difícils.
- *Explicar l'activitat als altres.* Una manera de conseguir que els alumnes donin sentit a allò que fan i entenguin l'objectiu pretès, és el de propiciar la verbalització dels mateixos, bé a través d'una exposició, conferència, debat, conte, ..., que elaborin ells.

ESTRATÈGIES PER EXPLICITAR EL PLA DE TREBALL

Explicació:

No s'ha d'oblidar que l'alumne és el principal protagonista del seu aprenentatge i que per aconseguir-ho cal que decideixi què vol fer, tot establint el seu pla de treball personalitzat.

En aquest sentit es precis anticipar i ajudar a planificar als alumnes el que han de fer, a partir de la utilització de diferents recursos i estratègies adients a l'edat i capacitats dels infants.

Projecció a la realitat educativa:

- *Anticipar i planificar als alumnes el que han de fer.* Utilitzar símbols gràfics per planificar l'activitat o jornada escolar:

a) Llegir   Escriure   Retallar   Pati   Arxivar

b) Treballar   Esmorzar   Jugar

- *Establir el propi pla de treball personalitzat.* Aquest es pot concretar en que el mestre ofereixi tot un ventall d'activitats i sigui l'alumne qui escolleix l'ordre de realització, o bé triï entre dos o més possibilitats excloent-ne alguna. Es tracta de realitzar un pla diari o setmanal, autoavaluable. Aquesta avaluació es pot realitzar a partir de signes gràfics senzills com per exemple: ● pot significar una realització "regular" del treball, ●● vol dir que ho ha fet bé i ●●● signifiquei, molt bé.

DIA	9h.	10h.	11h.	15h.	16h.	Av. _
dilluns						....
dimarts						....
.....						

ESTRATÈGIES PER DISTRIBUIR I UTILITZAR EL MATERIAL

Explicació:

Tant important com el tipus de material i la seva utilització, ho és la seva distribució.

El tipus de material ha de ser força variat i no abusar del material standaritzat o codificat com les fitxes de treball o llibres de text. Cal incloure material manipulatiu, escrit, gràfic, alternatiu, audiovisual, informàtic, abstracte. Aquest ha de ser prou ric per a motivar a l'alumnat.

Pel que fa al llibre de text, es tracta de considerar-lo com a un recurs més i compartir-lo amb d'altres materials produïts pel professorat. És a dir, no només s'ha de comptar amb força material variat i divers provinent de diferents fonts, sinó que també cal d'abastar-se de materials d'elaboració pròpia tant per part dels alumnes com del professorat.

A més ha de permetre una utilització i distribució tant individual, en petit grup com col·lectivament. Pot tractar-se d'un material únic o variat pels alumnes.

La seva distribució la podem realitzar bé a partir de l'establiment de càrrecs, sota suggeriment de la mestra o lliurement per part dels alumnes. Sigui quina sigui la modalitat utilitzada caldrà preveure un emplaçament fixe del material i el manteniment de cert ordre per tal de conseguir posar tot el material a l'abast dels nens.

Projecció a la realitat educativa:

- *Disposar de material de tot tipus.* S'ha d'utilitzar força material divers i atractiu pels alumnes com ara material standaritzat/codificat, manipulatiu, escrit/gràfic, alternatiu, audiovisual, informàtic, abstracte. Un exemple el tenim en les activitats en que es demana als alumnes la identificació de colors, les quals les poden realitzar a partir de la utilització de llapis de colors, ceres, gomets, retalls de revista, plastilina, jocs d'ordinador, troços de roba.
- *Compartir el llibre de text amb altres materials.* Cal que l'utilitzin com a un recurs més i saber compartir-lo amb d'altres materials d'elaboració pròpia, bé per part dels alumnes o del mestre. Si per exemple es treballen "els dofins", poden pintar el dofí que tenen al quadern de treball, però també poden pintar o treballar sobre la fotografia dels dofins que ha dut un nen, o fer el dibuix d'un dofí a partir del model que hagin dut d'un ninot o figura decorativa.
- *Variar la utilització i distribució del material.*
- **Individual/petit grup/gran grup.** Tant la utilització com distribució del material pot ser de diferents modalitats. Poden utilitzar les tisores, llapis i altres estris individualment però també ho poden compartir amb el grup d'alumnes de taula. També es pot donar el cas que tothom utilitzi el mateix material com pot ser l'ordinador, pintura, ... En qualsevol cas dependrà del tipus d'activitat i de l'organització del grup d'alumnes per fer-la.

- **Únic/divers.** De la mateixa manera, en funció de quina sigui l'activitat a realitzar i l'organització dels alumnes per fer-la, poden utilitzar un material únic per a tothom o divers. Quan utilitzen un material únic, pot ser en el cas de que l'activitat sigui comú a tothom i per tant es faci amb el mateix material per tots (video, magnetòfon, llapis, tisores, ...) en el mateix moment. També pot ser que s'utilitzi un únic material, com pintura o ordinador, per tots els alumnes en diferents moments. En el cas d'utilitzar material divers, es dóna quan els alumnes es troben realitzant activitats diferenciades en un mateix moment: racons, tallers, ...
- *Organitzar la distribució del material.* Majoritàriament a les aules de parvulari la distribució i utilització del material es realitza a partir de l'adjudicació de càrrecs per part dels alumnes i sota suggeriment del mestre. Val a dir que també es contempla la seva utilització lliure quan es treballa per racons o tallers. Caldria ampliar la llibertat d'elecció, distribució i utilització del material per tal d'afavorir l'autonomia de l'alumnat, així com la responsabilitat envers la tasca. Per aconseguir-ho cal mantenir el material en llocs estables a l'aula (prestatgeries, calaixos) i a l'abast dels alumnes.
- *Establir l'emplaçament del material.* És convenient que la major part del material a utilitzar pels alumnes es trobi en llocs previament establerts i amb identificadors clars per a ells. Tothom ha de saber on és el que precisa. Són típics els calaixos, capsas, safates, prestatges, ..., que amb una simple etiqueta identificadora, amb una paraula o imatge, faciliten la seva localització.
- *Posar el material a l'abast dels nens.* No només cal mantenir el material en llocs fixes, sinó que també és precís que aquest estigui a l'abast dels nens i nenes, és a dir, que sigui accessible per a ells. Això vol dir que el material ha d'estar en prestatgeries, taules, calaixos, penjadors, ..., a la mida de l'alumnat.
- *Escollir la presència/absència del material.* Es pot posar i treure el material lúdic per tal d'evitar la distracció o aborriment i poder comptar amb el factor "sorpresa" que és força motivador, així com per poder optimitzar els recursos compartint els jocs amb altres classes o grups.

ESTRATÈGIES PER COMPROVAR LA COMPRESIÓ DE L'ACTIVITAT**Explicació:**

Les estratègies que permeten comprovar si l'alumnat ha entès l'activitat i per tant són capaços de realitzar-la correctament, es refereixen a requerir la participació dels alumnes i ajustar la participació/intervenció del/a mestre/a.

Projecció a la realitat educativa:

- *Potenciar la participació de l'alumnat.* Una manera de comprovar si tots els infants han comprès l'activitat és fent-los hi preguntes, fent que repeteixin les consignes, utilitzant l'error, fent raonar les respostes o accions. Es pot preguntar "què" han de fer, "per a què", "com", ..., tal com ja s'ha vist anteriorment amb d'altres exemples. També es pot demanar que expliquin pas a pas el que cal anar fent per desenvolupar l'activitat correctament. En aquest sentit es pot introduir alguna consigna errònia per tal de comprovar si cadascú és capaç d'adonar-se i fer rectificar al mestre. D'altra banda a partir d'interrogacions respecte a les respostes que donen referides a l'activitat, s'els pot ajudar a percebre un ordre lògic en el seu desenvolupament i a una estructuració del pensament.
- *Ajustar la participació/intervenció del/a mestre/a.* Una altre manera de fer aquesta comprovació és repetint les consignes i/o, atenent les seves demandes, controlant la realització de la tasca, aportant correccions. Mentre es realitza l'activitat es poden repetir reiteradament les diferents consignes per a dur-la a terme, bé oralment o amb d'altres suports (gràfics, sonors). Tantmateix s'ha d'estar atents a les demandes d'ajut i atendre-les amb la major brevetat possible, tot ajustant la intervenció al que necessita l'alumne. El fet d'anar observant i controlant la realització de l'activitat, així com oferir petites correccions sobre la marxa, aporta força informació respecte el nivell de comprensió i, per tant, permet anar introduint les adaptacions necessàries.

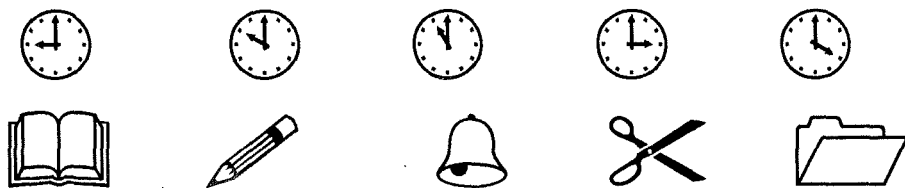
ESTRATÈGIES PER INFORMAR DEL TEMPS PER FER L'ACTIVITAT

Explicació:

L'alumne ha de conèixer el temps de que disposa per fer l'activitat ja que això l'ajuda a organitzar-se el treball i a mantenir-se actiu. És en aquest sentit que cal introduir certes estratègies no només per a informar-los de la distribució del temps sinó per a respectar el seu ritme de treball.

Projecció a la realitat educativa:

- *Organitzar i planificar l'activitat.* És important informar del temps que tenen per fer l'activitat, per tal que l'alumne organitzi el seu propi treball. Es pot disposar d'un rellotge a l'aula en el que s'assenyali cada interval de temps amb un canvi d'activitat. Una altra manera bastant usual, és la de mantenir en lloc visible l'horari de classe, tot permetent a l'alumne una presa de consciència de les activitats i espais temporals que s'aniràn succeint al llarg de la jornada escolar. També es pot fer mà d'una cançó o dita, que posi sobre avís a l'alumne respecte al temps de realització que li queda. Per exemple, la "cançó del temps": **Tic, tac, tic, tac; la feina hem d'acabar. Tic, tac, tic, tac; no ens hem de distreure. Tic, tac, tic, tac; hem de ser els primers. Tic, tac, tic, tac; i fer-ho tot molt bé.**

- *Adequar el temps/Ritme de treball.* Establir el propi pla de treball en la jornada escolar, preveure temps suficient, fer una distribució del temps en funció de l'alumne, acumular feines o anar al seu ritme, són un exemple del que es pot fer. Sovint és difícil adaptar el temps de realització de l'activitat ja que per cadascun dels alumnes aquest és diferent. Caldrà però respectar aquestes diferències de ritme de treball i utilitzar estratègies que permetin un marc d'actuació prou ampli. Una, per exemple, és que els alumnes estableixin el seu propi pla (amb l'orientació i ajut del mestre) i així ajustar l'activitat a les seves possibilitats. És a dir, limitar la feina que és capaç de fer. També es pot preveure un espai de temps setmanal (o diari) per finalitzar algunes tasques. Una altra estratègia és la d'oferir diferents tasques, en un moment determinat, i donar la possibilitat de realitzar-les en un termini prou ampli (setmana), tot alternat-les amb altres activitats escollides per l'alumnat.

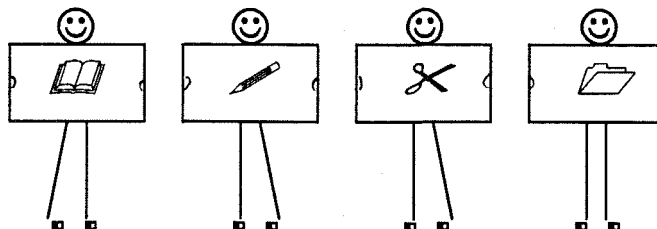
ESTRATÈGIES PER CONTROLAR LA REALITZACIÓ DE L'ACTIVITAT

Explicació:

Iniciada la realització de l'activitat caldrà anar introduint diferents estratègies per a recaptar l'atenció del grup o individualment i pel seguiment de la tasca. No només es refereixen a demanar als alumnes que acabin les feines i que les facin ben fetes. Tanmateix s'hauran d'anar recordant certs hàbits i normes de treball. També és important anar introduint pauses o petites interrupcions que ajudin a reempendre l'activitat. D'altra banda s'ha de preveure el temps suficient per a la realització de les activitats, tot oferint la possibilitat de fer-les amb diferents nivells d'execució.

Projecció a la realitat educativa:

- *Recaptar l'atenció del grup i individual.* Cal ser conscients que els nens i nenes de parvulari els hi costa mantenir l'atenció en un termini de temps prolongat, per això s'han d'introduir diferents estratègies per a recaptar la seva atenció envers l'activitat. Aquestes poden ser tallar l'activitat, introduir una pausa, intervenir per a reempendre la tasca, proposar activitats de curta durada, anticipar-se al desordre. En diferents moments de l'activitat es pot recórrer a interrompre l'activitat fent al·lusió a algun aspecte d'aquesta, per exemple, al color amb el que pinten el tomàquet, i cantar la "cançó dels colors" - **vermell, vermell és el color que porto, vermell, vermell, és ....**-, força treballada a aquestes edats; o bé utilitzar la mascota de classe, fent intervencions del tipus: "**Ai, que estic cansat!, ..., no puc pas aguantar. Tinc les mans encarcerades** (i fem moviments amb les mans). **Tinc les cames enrampades** (belluguem les cames). **Tinc el cap ben carregat** (fem moviments amb el cap i coll). **Un, dos i tres** (picant de mans) ..... **ara ja estic bé!**".
- *Fer el seguiment de l'activitat.* Es pot fer a partir d'oferir i recordar el model de l'activitat a realitzar, així com l'ordre de realització, tot escrivint-lo a la pissarra, o visualitzant-lo, a partir de símbols que ens indiquin els passos a fer. També es poden utilitzar diferents jocs, fent que els alumnes s'identifiquin amb cadascun dels passos a desenvolupar en l'activitat i, com en un joc de cartes, es barregin per col·locar-se com correspon. Una altra modalitat és que un alumne vagi gestualitzant les diferents accions i la resta de companys les endevinin. D'altres recursos són: fer-los verbalitzar l'ordre de realització, un a un (o a l'alumne que es consideri oportú); o acudir a aquells alumnes que són capaços de realitzar una funció de guiatge envers els companys, tot distribuint-los per petits grups.

- *Recordar les normes i hàbits de treball.* Al llarg de la realització de l'activitat cal anar recordant certs hàbits de treball i de presentació de la feina. Algunes d'aquestes estratègies es troben en els apartats següents referits a aquest aspecte en concret. Ara bé, es pot incorporar alguna cançó o dita que serveixi de recordatori:

**Vinga, vinga, treballem
Que aviat acabarem
I la feina desarem
I un "molt bé!
Ens guanyarem.**

- *Introduir les adaptacions i/o modificacions necessàries.* Més endavant es pot veure de forma més detallada, i en un apartat específic, les estratègies referides al tipus d'intervencions que cal que faci el mestre i les modificacions a introduir. Aquí en tot cas puntualitzar la necessitat de preveure, i per tant de modificar, el temps suficient per fer la tasca, tot tenint en compte que una activitat nova requereix més temps i una activitat coneguda menys. D'altra banda, també s'ha de permetre, la realització d'algunes activitats amb diferents nivells d'execució, per exemple, pintar tots els dibuixos o només els que són objecte d'interès o específics per a l'aprenentatge requerit.

ESTRATÈGIES PER ORGANITZAR LA NORMATIVA DE CLASSE**Explicació:**

En totes les aules d'educació infantil s'estableixen diferents tipus de càrrecs que faciliten el funcionament de la classe i que l'alumnat desenvolupa de manera rotativa, bé per assignació del/a mestre/a o bé per elecció del propi alumnat. També es fa necessari l'establiment de cert ordre o normes per a: mostrar el treball al/la mestre/a, la participació de l'alumnat, per anar al wc. Sense que quedi explícit també existeix el coneixement d'un cert horari de la jornada escolar.

Projecció a la realitat educativa:

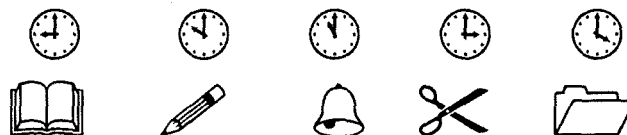
- *Establir càrrecs.* A més d'establir càrrecs per a oferir certes informacions, tenir cura de certs aspectes de la classe i mantenir una bona dinàmica general del grup, cal incloure, en aquests darrers, l'adjudicació de responsabilitats de control i ordre a l'aula. Aquests poden ser rotatius i la designació dels mateixos pot venir donada pel mestre/a o per elecció del propi alumne/a. Cal deixar-ne constància escrita - visual o gràfica- de les designacions fetes. Són un exemple típic els rètols amb els noms dels nens i nenes de la classe i al costat el dibuix del càrrec assignat.
- *Regular la participació del grup d'alumnes (torns de paraula).* En la mateixa línia que s'assignen responsabilitats i càrrecs, també es pot incloure el càrrec de recollir i controlar els torns de participació en el grup. Aquest es pot dur a terme recollint els noms dels nens que volen participar en una llibreta, en un mural de la classe, a la pissarra. Al mateix temps cal establir certes normes, com per exemple: que pot participar abans qui no ha parlat mai (en detriment de qui ja ho ha fet un cop), que els que no poden participar poden manifestar la seva opinió en un altre moment, deixar-la recollida en un llibre d'opinions, o fer un enregistrament per escoltar-ho a darrera hora del dia o setmana.
- *Organitzar la forma de mostrar el treball a la mestra.* Normalment la mestra o el mestre, estableix com i quan poden dirigir-se-li els alumnes: d'un en un, fent filera, només 3 alumnes, controlar el treball per taules. Cal però establir, en introduir la tasca, com es farà aquesta recepció del treball a realitzar i que quedi exposat a través de rètols o gràfics a la pissarra, o bé recordant-los-hi a partir d'una cançó o cantarella:

"La mestra diu que avui vol mirar els nostres treballs ...

- d'un en un ...
- en filera ...
- no més de tres ...
- tot voltant per les taules".

- *Per anar al wc.* Els alumnes solen demanar permís al mestre per anar al wc. També es pot establir certa normativa – no anar en el moment de l'explicació del treball, no anar més d'un nen – i que ells mateixos es facin responsables tot aportant certs objectes que ho recordin; per exemple un rètol que posi quan si pot anar o no: dibuix d'un wc tatxat o no, de color vermell o verd.
- *Establir l'horari de la jornada escolar.* Si són els propis alumnes qui determinen el seu propi pla de treball, l'establiment d'aquest horari ja queda fixat per ells. Ara bé, sinó es així, és a dir, que per l'edat dels alumnes, característiques del grup o del treball a realitzar, és el mestre qui determina la tasca, fóra adient establir cert ordre i horari en la realització d'aquest. Es pot fer a partir del rellotge de classe, de l'horari setmanal de classe, del pla de treball establert pel mestre.

a)

b)

 Treballar

 Esmorzar

 Jugar

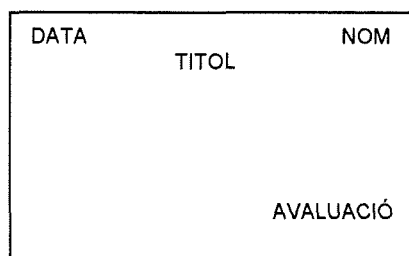
ESTRATÈGIES PER ESTABLIR LA NORMATIVA DE PRESENTACIÓ DELS TREBALLS

Explicació:

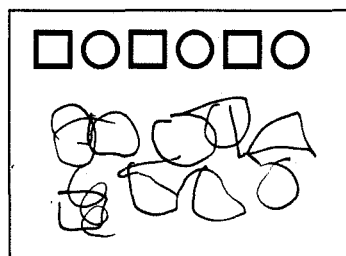
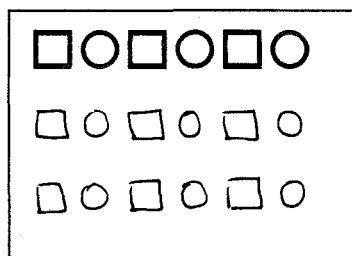
Poc a poc i al llarg de l'etapa d'educació infantil es fa prendre consciència a l'alumnat de la necessitat d'una presentació acurada dels seus treballs tot incloent-hi, de manera progressiva, el nom, la data i el títol de l'activitat. Així mateix és constant la necessitat de fer bé la feina i finalitzar-la.

Projecció a la realitat educativa:

- *Recordar les normes de presentació de l'activitat.* Una manera de recordar als alumnes les normes de presentació dels treballs -posar el nom, la data i el títol de l'activitat- pot ser el fet de mantenir un mural fixe amb la normativa establerta.

- *Mostrar la realització correcta dels treballs.* Malgrat sol haver una explicació de com cal fer la feina i on es recorden les normes de realització dels treballs -no sortir-se de la línia, mirar el model, no fer gargots, omplir bé els espais, utilitzar correctament els colors, fer bé la feina i finalitzar-la-, pot ser útil posar a l'abast dels alumnes el fet d'oferir-los un model del treball que es consideri ben fet o no.

ESTRATÈGIES PER INTERVENIR EL/A MESTRE/A I INTRODUIR MODIFICACIONS I/O AJUSTAMENTS

Explicació:

Esta clar que al llarg del desenvolupament de les activitats d'aprenentatge el/la mestre/a ha de fer diferents tipus d'intervencions per animar, motivar, encoratjar, recordar, reiterar, mantenir l'ordre, aclarir, ampliar, explicar, orientar, corregir errors. També són necessàries fer intervencions alienes al tema de treball o estudi, per tal d'atendre les necessitats i demandes dels alumnes. En aquest sentit s'ha de saber intervenir quan l'alumne ho requereix o en un termini breu de temps, i no es pot obviar intervenir davant un mal comportament.

També són necessàries les intervencions per anar introduint certes adaptacions i/o modificacions en el procés d'aprenentatge. Principalment s'utilitzen estratègies per comprovar el seguiment de l'activitat (oferir un model, repetir consignes, recordar altres aprenentatges, fer preguntes, simplificar la tasca, variar el temps de realització de la tasca, corregir els errors) i observar la tasca a diferents nivells i/o agrupaments d'alumnes (diferenciant el tipus d'apropament de la mestra).

Projecció a la realitat educativa:

- *Variar el tipus d'intervencions per part del/a mestre/a.* Sovint es realitzen diferents tipus d'intervencions per: animar, motivar, encoratjar; per recordar i reiterar les consignes i objectius; per mantenir l'ordre i recordar els hàbits de treball; per aclarir, ampliar, explicar, orientar; per corregir errors i valorar el treball, oferir ajut, fer reflexionar, per proposar altres activitats, oferir models, per comprovar que s'ha entès la tasca, per fer intervencions alienes al tema. Per a algunes d'aquestes ja s'han ofert exemples i recursos que poden ser útils en l'atenció a la diversitat, i pels que s'han presentat diferents estratègies: introduir situacions de joc, fer participar als alumnes, cantar cançons, vivenciar l'activitat, ampliar el tipus de material, recórrer a diferents suports visuals, sonors, gràfics, ...
- *Atendre les intervencions de l'alumnat.* És important atendre i respondre a les demandes i/o intervencions dels alumnes amb la major brevetat possible. Sovint però, això suposa una dificultat pel professorat quan ha d'atendre les demandes de vint-i-cinc alumnes. En aquest sentit s'han de realitzar diferents tipus d'agrupaments i/o activitats en les que, en reduir el nombre d'alumnes és possible aquesta atenció. D'altra banda, es poden aprofitar les estones de joc i esbarjo, per a reemprendre les situacions de diàleg i comunicació que en un moment donat no s'ha estat capaç d'atendre.

- *Reconduir les conductes negatives.* Sovint sorgeix la necessitat d'intervenir davant un mal comportament, deixant un temps de reflexió, aplaçant la intervenció, no intervenint o ignorant-lo. Davant d'aquests s'ha de cridar l'atenció, sense pertorbar el ritme de treball de l'aula, utilitzar estratègies i establir un sistema de gratificació. Arribat aquest cas, es pot permetre a l'alumne un temps de reflexió fent-lo anar al "racó, "lloc" o "espai" de pensar, i posteriorment establir un diàleg i reflexió sobre l'incident succeït. De vegades és interessant saber aplaçar la intervenció, tot donant temps a l'alumne per a que reaccioni i rectifiqui. També hi ha alumnes que sovint provoquen la intervenció del mestre a partir d'un mal comportament i, és en aquests casos quan, cal no intervenir i ignorar el seu comportament, per tal d'evidenciar-li que no és la manera d'obtenir l'atenció que requereix. Cal estar atents i saber aprofitar altres moments en que sí val la pena oferir atenció, i mostrar els beneficis d'un comportament positiu. Algunes estratègies a utilitzar per cridar l'atenció a certs alumnes, sense pertorbar la dinàmica de treball de l'aula, pot ser a través d'una cançó o joc. Per exemple la "cançó del silenci":

Hem de treballar i no podem cridar

1, 2 i 3 la veu hem de baixar

3, 2 i 1 ningú ens sentirà.

O a través d'un joc d'endevinar:

Sento una cridòria

Les orelles les tinc a punt d'esclatar

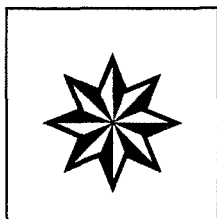
I el cap em repica com un timbal.

Qui és qui fa aquest enrenou

I a qui li hem de recordar que, no cal cridar?

(el/la nen/a ha de dir el seu nom)

- Un darrer recurs o estratègia potser recórrer a algun sistema de gratificacions, com per exemple, quan en les assemblees de classe es parla del comportament general i de la realització dels treballs del grup, i en concret d'algun nen o nena, proposant una mena de benefici o distinció. Per exemple, escollir un càrrec, ser el primer de la fila, realitzar quelcom que sigui gratificant i li serveixi per a adonar-se dels comportaments i actituds favorables. Caldria valorar també la conveniència o no de proposar un distintiu, en funció de l'alumne i grup, tot aprofitant per fer el "joc del rei", en el que tothom ha de fer el que l'alumne, vulgui durant un període de temps determinat.

- *Per comprovar el seguiment de l'activitat.* Ja s'han comentat algunes estratègies en parlar del control de la realització de l'activitat. Entre aquestes s'han dit, oferir un model, repetir les consignes, recordar altres aprenentatges, fer preguntes, oferir atenció i/o ajut individual, simplificar la tasca, seqüenciar les consignes en el temps, afegir, canviar, suprimir consignes; variar el temps de realització de la tasca, oferir pistes, fer atenció a possibles errors o dificultats de la tasca, corregir els errors, fer adonar-se dels errors comesos.
- *Observar la tasca.* Les intervencions per observar l'activitat es poden realitzar en petit grup, individualment o col·lectivament, bé apropant-nos a l'alumnat o a l'inrevés. En el primer cas (fig. 1), mentre es va grup per grup, alumne per alumne, fent les observacions pertinents, ha de quedar establert, per a la resta de companys, el sistema utilitzat i saber respectar el seu torn o moment. També es pot recórrer a que alguns alumnes assumeixin, conjuntament amb el mestre, el rol d'observar el treball dels companys, ampliant així la freqüència d'atenció i ajut (fig. 2). Una altra forma és que, quan l'alumne s'hagi d'apropar a la mestra, per a obtenir les seves observacions referides a la tasca, respecti les normes establertes. Per exemple, no més de 3 o 4 alumnes al seu costat (fig. 3).

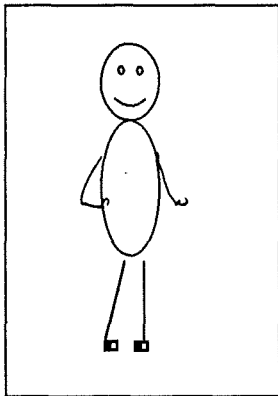

Fig. 1

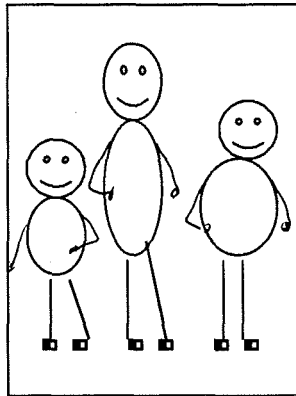

Fig. 2

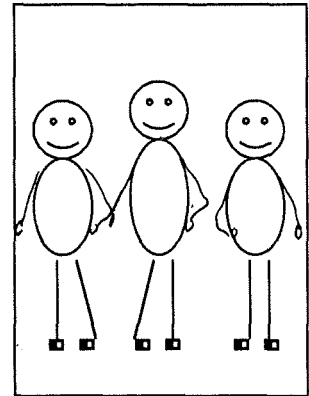

Fig. 3

ESTRATÈGIES PER INTERVENIR DE FORMA INDIVIDUALITZADA**Explicació:**

Sovint el/la mestre/a ha d'intervenir amb els alumnes individualment per a atendre les seves necessitats. Per a la intervenció individualitzada a alumnes amb diferents necessitats educatives, o necessitats educatives especials, cal oferir una atenció o ajut individualitzat així com possibilitar diferents tipus d'adaptacions que li permetin seguir l'activitat: ampliar les explicacions, oferir material complementari, seqüenciar l'activitat pas a pas, simplificar l'activitat, afegir, canviar o suprimir consignes.

Projecció a la realitat educativa:

- *Prestar atenció individualitzada.* És quan el mestre ofereix una atenció individual ampliant l'explicació del que s'ha de fer, o repetint les diferents consignes que s'han de tenir en compte per realitzar l'activitat. Sovint cal procedir a fer una adaptació de les activitats. En aquest cas, hi ha diferents possibilitats: simplificar la tasca, seqüenciar les consignes en el temps, afegir, canviar i suprimir consignes, oferir material adaptat i/o complementari (imatges, material manipulable)
- *Oferir ajut per part dels propis companys.* L'atenció individualitzada no sempre ha de venir donada pel mestre, sinó que poden ser els mateixos alumnes qui la ofereixin als seus companys, tot realitzant-la d'una manera conjunta, oferint un model, facilitant una explicació més propera al llenguatge del nen/a.
- *Adjudicar un rol específic a l'alumne amb necessitats educatives especials.* En un moment donat i davant una activitat concreta, es pot assignar a l'alumne una tasca diferenciada o específica que li permeti una realització autònoma de l'activitat i que sigui més adequada al seu procés d'aprenentatge. Per exemple, quan un/a alumne/a encara no té assolides les habilitats per a retallar per si sol, i realitza l'activitat amb un punxó.

ESTRATÈGIES PER MANTENIR L'ACTITUD GENERAL DEL GRUP

Explicació:

La bona dinàmica de relació i l'actitud favorable dins el grup es consegueix mantenint un ambient on els alumnes es mostrin alegres, contents, relaxats i participatius, i on el tracte o actitud del/a mestre/a sigui cordial, amigable i respectuós, tot oferint un model d'esforç, responsabilitat, coherència, serietat i autoritat.

En aquest mateix sentit cal mantenir l'interès respecte a l'activitat tot engrescant a l'alumnat envers la finalitat o objectiu pretès i fent una valoració positiva del procés d'ensenyament i aprenentatge. És a dir, motivant al grup envers l'activitat. També és important saber oferir l'ajut que precisa el discent per a poder seguir l'activitat. És a través d'un tracte personalitzat com es pot afavorir la motivació i respostes positives, així com una millor atenció a les demandes, tot essent respectuosos amb els aspectes coeducatius i d'altres elements diferenciadors.

D'altra banda, afavorir la interacció entre la mestra i els alumnes, o entre els alumnes, és una constant en l'establiment d'un clima de treball adient i considerat amb les necessitats de l'alumnat. Unit a això, el fet de valorar el silenci i mantenir un cert ordre en la realització dels treballs, permet millorar el tipus de resposta i augmentar la seva capacitat d'atenció i concentració.

Projecció a la realitat educativa:

- *Crear bon ambient.* Ja s'han manifestat diferents estratègies en aquest sentit com: permetre la participació dels alumnes, atendre les seves demandes, alternar moments de treball i de pausa, motivar als alumnes envers l'activitat. Val a dir que, de vegades, al llarg de la jornada escolar, fóra convenient introduir certs moments de relaxació i tranquil·litat en el grup per a reconduir l'ambient i actitud de treball. En aquest sentit en són alguns recursos la realització d'exercicis de relaxació molt senzills. Un exemple pot ser el fet de demanar als alumnes que, asseguts a la cadira, estirats a terra o a peu dret, tanquin els ulls i comencin a bellugar les diferents parts del cos que es van anomenant, com si fossin uns ninots. Per aconseguir-ho cal el suport d'una peça musical com "Ave Verum" de Mozart, per exemple, o una cançó apropiada i coneguda pels nens.

Son,son,son
 Vina,vina,vina,vina
 Son, son, son
 Vina, vina, vina son.
 Quan la son vindrà
 La mà (o altre part del cos) s'adormirà

Son,son,son
 Marxa, marxa, marxa, marxa
 Son, son, son
 Marxa, marxa, marxa son
 Quan la son marxarà
 La mà (o altre part del cos) s'enlairarà.

- *Oferir un tracte personalitzat.* El tracte i actitud del docent és prou important i ha de permetre l'apropament als alumnes d'una manera individualitzada, transmetent motivació i respostes positives, respectant els aspectes diferenciadors i atenen les seves demandes. També és important el model que s'ofereix i per tant cal vetllar per l'actitud envers ells. Aquesta ha de ser cordial, amigable i respectuosa. Alhora cal mostrar un model d'esforç, responsabilitat, coherència, serietat i autoritat. Tot això, tractant de mantenir un to de veu afable.
- *Fer intervencions per posar ordre.* Directa o indirectament en certs moments és precís demanar silenci a tot l'alumnat. Algunes estratègies per aquest fi poden ser: tenir un alumne encarregat de demanar silenci a partir de fer un senyal sonor o visual, cantar "la cançó del silenci":

**Hem de treballar i no podem cridar.
1,2,3, la veu hem de baixar.
3,2,1, ningú ens sentirà.**

També podem dir una dita inacabada que hagin de completar els nens:

**1 i 2 i 3 ... no podem treballar
3 i 2 i 1 ... la veu hem de baixar**

Un altre recurs utilitzat és simular que ens tanquem la boca amb una cremallera o utilitzar la titella o mascota de classe tot dient que té molt mal de cap.

- *Motivar al grup envers l'activitat i mantenir l'interès.* Recordar activitats o aprenentatges treballats, plantejar l'activitat com a molt interessant, plantejar l'activitat com a un joc, animar als alumnes a fer bé l'activitat, no cansar-los, preveure activitats alternatives o d'ampliació, atendre als alumnes que ho necessiten, preveure espais diferenciats per fer altres activitats, oferir ajut per part del docent o dels propis companys, engrescar-los respecte a la pròpia activitat (finalitat i/o aprenentatge), ..., són intervencions per recaptar l'atenció. Es poden utilitzar algunes de les estratègies que s'han exposat per fer silenci i també d'altres que permetin centrar l'atenció en el treball i recaptar l'interès. Per exemple cantant i gestualitzant "la cançó del treball": **Treballem ... treballem** (picant de mans). **Descansem ... descanssem** (mans avall). **Treballem ... treballem** (mans enlaire) ... i **cantem** (qualsevol cançó coneguda pel nens) ... i **xiulem** (xiular una cançoneta) ... i .... També podem utilitzar la titella o mascota de classe tot fent preguntes i permetent una petita pausa alhora que es centra l'atenció.

- *Realitzar una valoració positiva del procés d'E/A.* No cal estendre's en explicar amb detall les estratègies a utilitzar, ja que al llarg de les propostes realitzades es troben forces exemples. Dir en tot cas la importància que té per l'alumne la valoració positiva del seu treball, així com manifestar-li la vàlua de les seves aportacions i realitzacions. Un exemple en són els comentaris que es realitzen tot dient: "molt bé!", "mireu com s'ha esforçat en Joan!", "avui si que has pintat com en Miró!", "que interessant!", ...

- *Afavorir la interacció.* Cal una organització que afavoreixi les interaccions a diferent nivell: en relació al grup classe, a un grup d'alumnes o individualment. Per a fer-ho possible, i crear un bon clima de treball, s'han de permetre certa flexibilitat, tenir en compte les aportacions dels alumnes, ajudar-los a trobar sentit al que fan, establir reptes abordables, oferir ajudes, permetre el debat i diàleg, estimular el treball i esforç, facilitar la comunicació espontània, valorar les seves possibilitats i el treball ben fet.

ESTRATÈGIES PER AFAVORIR LA INTERACCIÓ

Explicació:

Per a promoure la interacció entre els alumnes cal que es faciliti l'intercanvi d'opinions entre ells i se'ls entreni per a dur a terme l'activitat cooperativament, tot compartint responsabilitats en la realització de la tasca, assignant diferents rols i fent que coneguin el procés de l'activitat, i com s'ha arribat als resultats finals.

Per a propiciar i facilitar la interacció entre alumne/alumne, alumne/mestre i mestre/alumne, cal en tot moment, saber oferir respostes, tant referides a la tasca, o alienes a aquesta, sense interferir en la interrelació entre companys. Al mateix temps, en funció del tipus d'intervencions que facin els alumnes s'ha de revisar i comprovar la realització dels seus treball, atendre les seves peticions respecte a aclariments o repeticions respecte a la tasca a realitzar i parar atenció als seus interessos. Són intervencions que s'han de dur a terme tant davant la demanda d'ajut per part dels alumnes com de la no demanda, oferint respostes immediates o amb un petit marge d'espera, i anar observant el procés d'ensenyament i aprenentatge dels alumnes sense aturar l'activitat general del grup.

Projecció a la realitat educativa:

- *Afavorir l'intercanvi d'opinions.* Ve determinat per la distribució dels alumnes dins el grup classe i per l'organització d'aquesta. El fet de treballar en petit grups (per taules) facilita la interacció entre els alumnes. Aquesta distribució permet que comentin tant aspectes referits a l'activitat, com referits als seus propis interessos. Permet alhora que s'estableixin diferents rols entre ells, des d'ajudar als altres, interrompre, fer gresca, mantenir una actitud de treball. Tots són necessaris per a establir la dinàmica del grup i el procés de socialització de cadascun dels alumnes. Aprenen a compartir, ajudar, tolerar, rebutjar, ..., els diferents comportaments, i comencen a establir vincles afectius. Per part del mestre cal estar atent al conjunt d'interaccions que es produeixen per tal de reorganitzar, variar o modificar la composició dels grups, en funció de les intencions educatives que pretengui l'activitat a desenvolupar.
- *Dur a terme l'activitat cooperativament.* És necessari contemplar la realització d'activitats de forma cooperativa, per aprendre a compartir responsabilitats en la realització de les mateixes i assignar diferents rols als alumnes, sense perdre de vista que en finalitzar-la, tots coneguin el procés dut a terme i els resultats obtinguts. Un exemple, d'aquest tipus d'activitat poden ser, les dramatitzacions i representacions, la realització d'un mural o col.lage, a través del joc simbòlic, per investigar un centre d'interès.

- *Oferir respostes referides a l'activitat.* Fan referència a oferir tot tipus de respostes: encadenades, reflexives, explicatives, interrogatives, valoratives, ..., ja siguin davant la demanda d'ajut o no. En el primer cas, explicant i ampliant el que han de fer, repetint-lo, reflexionant sobre el que han de fer (l'alumnat), oferint ajut, simplificant la tasca, adequant el temps de realització segons el grau de complexitat. En el segon cas, davant una no demanda, intervenir si es creu necessari provocant a l'alumne per a que participi i expliqui el que pensa.
- *Oferir respostes alienes a l'activitat.* No només cal referir-se a l'activitat quan es parla a l'alumnat. S'ha de saber aprofitar els moments que ofereix la pròpia dinàmica de la classe, per comentar allò que interessa als infants, o que ha comentat la seva família, ... En definitiva es tracta de mostrar interès pel que diuen els alumnes.

ESTRATÈGIES PER AFAVORIR L'AUTONOMIA DELS ALUMNES**Explicació:**

Són intervencions per comprovar que l'alumnat han comprès la tasca i per comprovar la realització correcte de la mateixa. En aquest sentit cal preguntar als nens i nenes el que han après, fer activitats d'aplicació i recordar l'ordre o seqüència de l'activitat.

Projecció a la realitat educativa:

- *Realitzar intervencions per comprovar que han comprès l'activitat.* S'ha fet esment d'alguns recursos didàctics, en l'apartat específic a aquesta estratègia (v. pp. 257), a partir de provocar la participació dels alumnes o les intervencions del mestre, reiterant les diferents característiques de l'activitat.
- *Fer intervencions per comprovar la realització correcte de l'activitat.* De la mateixa manera, en l'apartat corresponent al control de la realització de l'activitat (v. pp. 259), s'han comentat diferents estratègies per a recaptar l'atenció, fer-ne el seguiment, recordar els hàbits i normes de treball i introduir adaptacions i/o modificacions.
- *Aplicar l'autoavaluació.* Un aspecte a introduir és el d'encaminar al discent envers l'autoavaluació del treball realitzat. Aquest es troba àmpliament desenvolupat en les estratègies d'avaluació que venen a continuació. De totes maneres, dir que van referides a propiciar en l'alumne la reflexió del que ha fet: "com t'ha sortit", "com ho has fet", "què has après", "què t'ha costat fer".
- *Fer activitats d'aplicació.* Per comprovar si l'alumne ha assolit l'aprenentatge predeterminat en la realització de la tasca, cal facilitar-li altres situacions d'aprenentatge semblants, per a que pugui aplicar-les d'una manera autònoma. En aquest sentit se'ls pot ajudar tot recordant els aprenentatges i activitats realitzades amb anterioritat.
- *Recordar l'ordre o seqüència de l'activitat.* Una manera d'afavorir l'autonomia en l'alumne, pot ser a través de proporcionar-li certs indicadors o pautes de com cal anar executant l'activitat, a partir d'imatges, rètols, identificadors, repeticions del mestre i/o alumnes.

10.3.- Estratègies didàctiques en l'avaluació de l'activitat

En quant a les estratègies didàctiques en l'avaluació de l'activitat es troben:

ASPECTES	ESTRATÈGIES
REFLEXIONAR SOBRE L'ACTIVITAT REALITZADA	<ul style="list-style-type: none"> - Verbalitzar els resultats de l'activitat - Verbalitzar els problemes sorgits en la realització de l'activitat - Valorar i reconèixer els èxits - Fer una estimació del resultat
CORREGIR L'ACTIVITAT	<ul style="list-style-type: none"> - Realitzar diferents tipus de correccions - Valorar el procés d'E/A - Fer correccions del llenguatge
CONTROLAR ELS RESULTATS DE L'ACTIVITAT. TIPUS D'AVALUACIÓ	<ul style="list-style-type: none"> - Realitzar diferents tipus d'avaluació - Elaborar un registre sistemàtic per part de la mestra - Elaborar un registre personal de l'alumne
ESTABLIR UN SISTEMA DE RECOLLIDA DE LA FEINA	<ul style="list-style-type: none"> - Utilitzar diversos sistemes de recollida de la feina - Realitzar el diari de classe - Utilitzar una llibreta informativa escola-llar
FINALITZAR L'ACTIVITAT	<ul style="list-style-type: none"> - Explicitar el final i inici d'una activitat - Introduir intervals de temps

Tot seguit es realitza una exemplificació d'aquestes estratègies en la pràctica educativa, per a que serveixi de model d'intervenció pel mestre. En ocasions apareixen aportacions i exemples que ja s'han exposat en aspectes tractats anteriorment i en els que es repeteix la seva possibilitat d'acció. Aquestes queden indicades pertinentment.

ESTRATÈGIES DIDÀCTIQUES EN L'AVALUACIÓ DE L'ACTIVITAT

Són estratègies didàctiques per:

- Reflexionar sobre l'activitat realitzada

- Corregir l'activitat

- Controlar els resultats de l'activitat. Tipus d'avaluació

- Establir un sistema de recollida de la feina

- Finalitzar l'activitat

ESTRATÈGIES PER REFLEXIONAR SOBRE L'ACTIVITAT REALITZADA**Explicació:**

Un cop finalitzada l'activitat cal que, tant per part del/a mestre/a com de l'alumnat, i a nivell col·lectiu o individual, es verbalitzin els resultats obtinguts així com els problemes que han sorgit en la realització de l'activitat. Es tracta de resumir o sintetitzar el que s'ha fet, concloure que s'ha après i aportar elements de reflexió sobre l'activitat, tot relacionant-la amb altres activitats realitzades o per realitzar. D'altra banda no s'ha d'oblidar la necessitat de valorar i reconèixer els èxits dels alumnes i gratificar la feina ben feta.

Projecció a la realitat educativa:

- *Verbalitzar els resultats de la tasca.* En finalitzar l'activitat és precís fer reflexionar als alumnes envers els resultats obtinguts, és a dir, preguntar què han fet i com, així com què han après. En definitiva es tracta d'adonar-se d'allò que han après. Això es pot realitzar individualment, alumne per alumne, en acabar l'activitat, o bé a nivell col·lectiu, manifestant plegats els resultats. Sigui quina sigui la modalitat utilitzada, no està de més deixar-ne un registre escrit, bé al diari de classe o al diari personal de l'alumne.
- *Verbalitzar els problemes sorgits en la realització de la tasca.* De la mateixa manera, cal que tots els alumnes reflexionin envers els problemes o dificultats que han trobat en fer la tasca, i manifestar com han conseguit resoldre-la. S'ha de facilitar l'intercanvi d'opinions per tal d'ampliar els coneixements respecte a com superar els entrebancs i dificultats de la tasca. De la mateixa manera, s'ha d'afavorir la relació amb altres activitats tot descobrint les similituds i diferències.
- *Valorar i reconèixer els èxits.* S'ha comentat anteriorment la necessitat de valorar el procés d'ensenyament i aprenentatge, és a dir, valorar la feina ben feta. S'han exposat exemples d'alguns comentaris adients per aquest fi: "molt bé!", "mireu com s'ha esforçat en Joan!", "avui si que has pintat com en Miró!", "què interessant!", "què divertit!". Altres actuacions poden ser, exposar el treball realitzat a classe, mostrar-lo a altres grups, incloure'l en el diari de classe, etc. També es pot plantejar una gratificació pel treball ben fet, a partir d'assignar certs privilegis (càrrecs, files, jocs).
- *Fer una estimació del resultat.* Es pot demanar als alumnes que facin una estimació del resultat de l'activitat que ells considerin que han obtingut. És a dir, fer una autoavaluació del treball realitzat. Per exemple en una activitat de dictat de nombres, preguntar quants creuen que han fet bé.

ESTRATÈGIES PER CORREGIR L'ACTIVITAT**Explicació:**

Existeix la necessitat de fer correccions, sigui per part de la mestra i/o companys, tant a nivell col·lectiu com individual. La manera de fer-les són diverses: orals, gràfiques, parcials o generals. Ara bé, cal que aquestes siguin positives i que ajudin a l'alumne a modificar el seu procés d'aprenentatge, alhora que s'ajusten a les seves possibilitats. També cal que es faci referència a l'ús del llenguatge.

Projecció a la realitat educativa:

- *Realitzar diferents tipus de correccions.* La realització de correccions és necessària, tant al finalitzar l'activitat com en el seu desenvolupament. Es solen realitzar de forma col·lectiva o de bé individual. En el primer cas, es fa a la pissarra o mostrant els treballs dels propis alumnes, i és de caire general. A nivell individual, són referides al propi treball de l'alumne i són més concretes i específiques. En un i altre cas, les correccions es realitzen a nivell oral i prou, o bé es deixa constància escrita, fent anotacions directes en els treballs dels alumnes o en el registre general del mestre (del grup). S'ha de pensar que les correccions són necessàries i han de permetre a l'alumne, prendre consciència dels seus errors per a rectificar-los i avançar.
- *Valorar el procés d'E/A.* S'ha comentat la necessitat de valorar la realització de l'activitat i, malgrat sembla obvi, cal emfatitzar que aquesta ha de ser en tot moment de caire positiu i ajustades a les possibilitats dels alumnes. És a dir, s'han de fer valoracions que animin a l'alumne a seguir tirant endavant el seu procés d'aprenentatge, tot plantejant-li reptes abordables. En aquest sentit, se'ls pot anticipar quin serà el següent pas que hauran d'afrontar, mostrant-li confiança i seguretat en les seves possibilitats.
- *Fer correccions del llenguatge.* Sigui quina sigui la tasca a realitzar, en el parvulari és precís fer atenció a l'ús del llenguatge dels infants. Tant important és oferir un model correcte per part del mestre, com exigir de l'alumne un enriquiment progressiu del mateix. D'aquesta manera, s'ha d'incidir fent repetir als nens allò que no han dit bé, demanant que ho tornin a dir, ho que completin i ampliïn l'explicació, per a entendre'ls millor. Per aconseguir-ho cal donar temps per a pensar i per estructurar el pensament. És important ja en aquestes edats, dur a terme un treball sistemàtic d'expressió oral a partir dels contes, dites, endevinalles i cançons. Tots són un bon recurs per a ampliar el vocabulari dels alumnes i millorar la dicció. A més es poden incorporar tot un seguit de recursos lingüístics; al nostre abast (com per exemple el material elaborat pel SEDEC), establint un repertori d'ús quotidià amb el que es familiaritzin.

ESTRATÈGIES PER CONTROLAR ELS RESULTATS DE L'ACTIVITAT TIPUS D'AVALUACIÓ

Explicació:

En la revisió del treball dels alumnes i el control dels resultats obtinguts, cal fer-ho tant individual com col·lectivament. Les valoracions que es realitzen cal que siguin verbals però també escrites per tal d'obtenir un registre sistemàtic de l'evolució i progrés de l'alumne. Tanmateix, aquestes valoracions es poden realitzar en un moment del procés d'ensenyament i aprenentatge, de forma parcial, o bé de tot el procés. Cal dir també que l'alumne ha de participar en aquest procés de valoració i control dels seus aprenentatges i per tant cal considerar la possibilitat d'obtenir un registre personal d'autovaloració i/o autoavaluació.

Projecció a la realitat educativa:

- *Realitzar diferents tipus d'avaluació.* De la mateixa manera que es realitzen les correccions, es pot fer l'avaluació, sigui col·lectivament o bé individualment. Una permet conèixer el procés global del grup i l'altra el procés realitzat per cadascun dels alumnes. Alhora aquesta avaluació pot ser global o parcial; es pot referir a un conjunt d'objectius inclosos en l'activitat realitzada, o només a un aspecte puntual que ens interessa conèixer dels alumnes. A més es pot fer per escrit o oralment. Val a dir però que, és recomanable deixar constància escrita, sigui quina sigui la modalitat. S'ha d'aclarir també que, independentment dels diferents tipus d'avaluació que cal dur a terme al llarg del procés d'aprenentatge, sobretot les estratègies esmentades es refereixen al moment concret de realització de l'activitat. Com és evident estan igualment reflectits els diferents tipus d'avaluació: inicial (coneixements previs), formativa (correccions) i sumativa (final).
- *Elaborar un registre sistemàtic per part de mestra.* És necessari deixar constància escrita de les observacions, valoracions i avaluacions realitzades al grup d'alumnes. En aquest sentit, sol ser usual l'elaboració d'un registre sistemàtic per part del mestre, on es van recollint els diferents aspectes del procés d'ensenyament i aprenentatge dels alumnes, amb les valoracions pertinents respecte al seu nivell d'adquisició. D'altra banda, aquesta tasca facilita, en un moment posterior, la realització dels informes personals dels alumnes per adreçar a les famílies i centre. Són moltes les aportacions fetes en aquest sentit i que es poden trobar fàcilment. Un exemple en són les realitzades per T. Huguet, M. Planas i M. Vilella, editades en els suplementes de la revista Aula de Innovación Educativa, de l'editorial Graó, en els n.ºs. 10, 14 i 17; o també les Pautes i registres d'observació i avaluació, per al segon cicle d'educació infantil, de la mateixa editorial.

- *Elaborar un registre personal de l'alumne.* De la mateixa manera, és necessari que l'alumne no només reflexioni sobre el que ha après, sinó que ell mateix reflecteixi el seu progrés. Per això, en parlar de l'explicitació del pla de treball (v. pp. 254), s'afegia una columna per a la seva pròpia autoavaluació. És important que l'alumne anoti, a partir d'un codi establert, com valora la realització del seu treball. D'aquesta manera es culmina el protagonisme requerit en el seu procés d'aprenentatge. D'altra banda ens pot ser útil per ser conscients del seu autoconcepte i del grau de responsabilitat que assumeix envers els seu aprenentatge.

DIA	9h.	10h.	11h.	15h.	16h.	Av.
dilluns						● ● (bé)
dimarts		¿?				● ● ● (molt bé)
.....						● (regular)

ESTRATÈGIES PER ESTABLIR UN SISTEMA DE RECOLLIDA DE LA FEINA

Explicació:

En finalitzar l'activitat per part dels alumnes es fa necessari utilitzar un sistema de recollida de la feina. Es sol fer tant pels alumnes com pels mestres, a partir d'un arxiu personal, carpeta o safata, on es guarden i registren els treballs realitzats al llarg de la jornada escolar, setmana, mes o trimestre. Fóra interessant que en aquest recull s'inclogui un full d'autoavaluació personal.

En ocasions també s'exposen els treballs dels alumnes, tant a l'aula com en algun altre emplaçament de l'escola.

Igualment interessant és l'elaboració del diari de classe (a nivell grupal) o llibreta informativa (a nivell individual).

Projecció a la realitat educativa:

- *Utilitzar diversos sistemes de recollida de la feina.*

● Els alumnes/ mestra. En funció del grup d'alumnes, l'organització de l'aula, el tipus d'activitat i l'estil del mestre, la recollida dels treballs o activitats realitzades pot fer-se per part del mestre o dels alumnes. Sovint depen del temps o no que hagi tingut el mestre per a fer-ne la correcció, avaluació i registre pertinent.

● Arxiu personal de l'alumne. Sigui qui sigui qui recull el treball, majoritàriament es guarda en l'arxiu personal de l'alumne - safata, carpeta, arxivador, quadern - per a, posteriorment, confeccionar l'àlbum de treball trimestral. Valdria la pena incloure en aquest, a més dels plans de treball dels alumnes, la seva autoavaluació.

● Exposar els treballs. En ocasions, i sobretot en funció del tipus d'activitat, els treballs no s'inclouen en l'arxiu personal i solen exposar-se a la classe o escola. En d'altres ocasions són treballs que els alumnes s'emporten a casa, relacionats amb dates o esdeveniments festius. S'ha de preveure la seva avaluació i incorporació en el registre personal de l'alumne.

- *Realitzar el diari de classe.* Alguns treballs dels alumnes s'inclouen en el diari de classe. Això pot ser un element motivador pels alumnes i al mateix temps és un instrument d'avaluació del grup força ric i significatiu.

- *Utilitzar una llibreta informativa escola-llar.* Encara que no de forma generalitzada, es dona el cas d'utilitzar una llibreta informativa per a cada alumne, de tal manera que s'utilitza com a mitjà de comunicació i informació entre l'escola i la família. S'intenten reflectir aquells aspectes més destacables de la jornada escolar i/o familiar, permetent un coneixement força ampli de l'alumne, del seu entorn i dels seus interessos. Esdevé una eina força útil per a la participació dels alumnes.

ESTRATÈGIES PER FINALITZAR L'ACTIVITAT**Explicació:**

Cal emfatitzar els canvis d'activitat i finalitzar una activitat abans de començar una altre, bé introduint un moment de pausa, bé introduint tècniques de relaxació o altres: cançó, joc amb gest o mim. En definitiva s'ha de propiciar una reflexió final.

Projecció a la realitat educativa:

- *Explicitar el final i inici d'una activitat.* S'ha de donar a conèixer als alumnes tant l'inici com el final de l'activitat. Al parvulari la realització d'una o altra activitat té lloc com un continuum. Cal fer saber a l'alumne quan comença i acaba l'activitat i adonar-se del que ha fet i ha après. És la manera de poder aplicar els aprenentatges assolits a una altre situació. S'han de propiciar moments de reflexió envers l'activitat realitzada. L'alumne ha de prendre consciència del que li ha costat, tant en temps, dedicació i esforç, per tal de poder valorar el seu propi procés d'aprenentatge.
- *Introduir intervals de temps.* En parlar de les estratègies per a controlar la realització de l'activitat (v. pp. 259), ja s'ha comentat la necessitat d'introduir certes pauses o interrupcions a la tasca, per tal de recaptar l'atenció dels alumnes envers aquesta. Cal però fer una referència més concreta als intervals de temps a introduir entre una i altre activitat. És a dir, mantenir un espai de temps, en el que es poden realitzar jocs, cançons, exercicis de relaxació i silenci, que ajudi a diferenciar les diverses tasques que es porten a terme durant la jornada escolar. Evidentment són útils qualsevol dels recursos que ja s'han presentat, i d'altres que recullen una ampla bibliografia referida a jocs i cançons per a infants.

QUADRE RESUM D'ESTRATÈGIES DIDÀCTIQUES

MOMENTS DE L'ACTIVITAT	PLANIFICACIÓ					APLICACIÓ (a)						
	TIPUS D'ACTIVITATS	MOMENT UNITAT DIDÀC.	TIPUS DE CONTINGUTS	OBJECTIUS	ORGANITZACIÓ D'AULA	INICIAR L'ACTIVITAT	PRESENTAR CONTINGUTS	MOTIVAR ALUMNES	RECOLLIR C. PREVIS	EXPLICAR L'ACTIVITAT	DONAR SENTIT	EXPLICAR EL PLA
Propiciar activitats diversificades	⊖											
Organitzar la realització de l'activitat	⊖											
Preveure activitats diferenciades o no	⊖											
Afavorir activitats que determina el mestre/alumne	⊖											
Temporalitzar la durada de l'activitat	⊖											
Incloure el moment d'avaluació		⊖										
Flexibilitzar l'activitat prevista		⊖										
Fer canvis freqüents d'activitat		⊖										
Posar al grup mateixes condicions alumne nee		⊖										
Emfatitzar els continguts actitudinals			⊖									
Tenir en compte els coneixements previs			⊖									
Recordar altres aprenentatges: anteriors i posteriors			⊖					⊖			⊖	
Aprofitar les aportacions dels alumnes			⊖								⊖	
Explicar els objectius als alumnes				⊖							⊖	
Prendre consciència i ajustar-se al context				⊖						⊖		
Ambientar l'aula					⊖							
Tenir prevista la situació estratègica del mestre					⊖							
Organitzar el temps					⊖							
Propiciar la varietat metodològica					⊖							
Realitzar hàbits i rutines♦						⊖						
Establir un espai per presentar l'activitat						⊖						
Preparar l'activitat						⊖						
Presentar els continguts de forma variada							⊖					
Presentar els continguts per part del mestre/alumne							⊖					
Introduir comentaris per part del mestre								⊖				
Promoure la participació dels alumnes♦								⊖	⊖			
Utilitzar material motivador								⊖				
Presentar l'activitat com un joc								⊖				
Introduir elements propers als interessos del nens								⊖				
Vivenciar l'activitat amb el cos								⊖				
Preguntar als alumnes sobre el tema d'interès									⊖			
Descobrir l'activitat									⊖	⊖		
Requerir als alumnes "què saps de... què tens de..."									⊖			
Oferir explicacions col·lectives, petit grup, individual										⊖		
Fer explicacions generals o per parts										⊖		
Utilitzar correctament el llenguatge										⊖		
Oferir diferents tipus de consignes										⊖		
Posar exemples i fer demostracions										⊖		
Utilitzar l'error o engany										⊖		
Fer que l'alumne descobreixi la utilitat del que fa											⊖	
Valorar l'activitat♦											⊖	
Explicar l'activitat als altres											⊖	
Anticipar i planificar als alumnes el que han de fer												⊖
Establir el propi pla de treball												⊖

♦ Són estratègies que es repeteixen en el quadre resum de la pàgina 284 i 285 degut a problemes d'espai en la plantilla.

QUADRE RESUM D'ESTRATÈGIES DIDÀCTIQUES (Continuació)

MOMENTS DE L'ACTIVITAT	APLICACIÓ (b)											AVALUACIÓ				
	DISTRIBUIR MATERIAL	COMPROVAR COMPENSIÓ	INFORMAR TEMPS	CONTROLAR REALITZACIÓ	ORGANIT. NORMA CLASSE	ESTABLIR NORMA TASCA	INTERVENIR MESTRE	INTERVENIR INDIVIDUAL	MANTENIR L'ACTITUD	AFAVORIR LA INTERACCIO	AFAVORIR L'AUTONOMIA	REFLEXIONAR ACTIVITAT	CORREGIR ACTIVITAT	CONTROLAR RESULTATS	RECOLLIR LA FEINA	FINALITZAR L'ACTIVITAT
Disposar de material de tot tipus	⊖															
Compartir el llibre de text amb altres materials	⊖															
Variar la utilització i distribució del material	⊖															
Organitzar la distribució del material	⊖															
Establir l'emplaçament del material	⊖															
Posar el material a l'abast dels nens	⊖															
Escollir la presència o absència del material	⊖															
Potenciar la participació dels alumnes ♦		⊖									⊖					
Ajustar i variar la participació/intervenció mestre	⊖		⊖				⊖				⊖					
Organitzar i planificar l'activitat			⊖													
Adequar el temps i ritme de treball			⊖													
Recaptar l'atenció del grup i individual				⊖							⊖					
Fer seguiment en realització/comprensió activitat				⊖			⊖				⊖					
Recordar les normes i hàbits de treball				⊖		⊖					⊖					
Establir càrrecs ♦					⊖											
Regular la participació del grup d'alumnes					⊖											
Organitzar la forma de mostrar el treball					⊖											
Organitzar la forma d'anar al wc					⊖											
Establir l'horari de la jornada escolar					⊖											
Atendre les intervencions dels alumnes							⊖			⊖						
Reconduir conductes negatives							⊖		⊖							
Observar l'activitat/Registre sistemàtic del mestre							⊖							⊖		
Prestar atenció individualitzada								⊖								
Oferir ajut per part dels propis companys								⊖								
Adjudicar un rol específic a l'alumne amb nee								⊖								
Crear bon ambient									⊖							
Oferir un tracte personalitzat									⊖							
Motivar al grup envers l'activitat									⊖							
Realitzar valoració positiva del procés d'E/A ♦									⊖				⊖			
Afavorir l'intercanvi d'opinions									⊖	⊖						
Dur a terme l'activitat cooperativament									⊖	⊖						
Aplicar l'autoavaluació/Registre personal											⊖			⊖		
Fer activitats d'aplicació											⊖					
Recordar l'ordre o seqüència de l'activitat											⊖					
Verbalitzar els resultats de l'activitat												⊖				
Verbalitzar els problemes sorgits												⊖				
Valorar i reconèixer els èxits												⊖				
Fer una estimació del resultat												⊖				
Realitzar diferents tipus de correccions													⊖			
Fer correccions del llenguatge													⊖			
Realitzar diferents tipus d'avaluació														⊖		
Utilitzar sistemes de recollida de la feina															⊖	
Realitzar el diari de classe															⊖	
Utilitzar la llibreta informativa escola-llar															⊖	
Explicitar el final i inici de l'activitat																⊖
Introduir intervals de temps				⊖												⊖

♦ Són estratègies que es repeteixen en el quadre resum de la pàgina 284 i 285 degut a problemes d'espai en la plantilla.

Capítol 11

Conclusions finals

L'estudi realitzat ens aporta en raó de la seva finalitat la descripció d'estratègies per ajudar al professorat d'ensenyament Infantil i Primari (cicle inicial) en les seves tasques de planificació, aplicació i avaluació d'activitats a l'aula, considerant l'atenció a la diversitat.

No obstant, al llarg de la tesi i de les consideracions a les que s'ha arribat, ens porta a considerar que l'atenció a la diversitat implica:

- 1.- Una actitud favorable del professorat en la recerca de noves alternatives de treball a l'aula.
- 2.- Fer sentir a l'alumnat "protagonista del seu aprenentatge. Escoltar als alumnes i saber què volen aprendre.
- 3.- Conèixer als alumnes ampliament, els seus interessos, què senten, què saben, què esperen, què desitgen, ..., no només respecte al seu aprenentatge sinó també respecte a nosaltres, els mestres. Saber apropar-se a la seva realitat i com la perceben.
- 4.- Prendre's temps per a pensar, reflexionar i analitzar la pròpia pràctica, tenint clares les intencions educatives.
- 5.- Confiar en les capacitats dels alumnes i amb les possibilitats d'ajuda que se'ls pot oferir.
- 6.- Fer comprendre als pares la necessitat de compartir l'acció educativa i oferir orientacions de com dur-la a terme.

- 7.- Entendre la diversitat com a font inesgotable de coneixement i enriquiment, personal i professional.
- 8.- Disposar de recursos materials suficients per a oferir una resposta educativa diversificada i rica.
- 9.- Ser capaços de modificar l'estructura del grup classe per la d'agrupaments d'alumnes en funció de l'activitat i els objectius d'aprenentatge.
- 10.- Rendabilitzar els recursos humans disponibles.
- 11.- Utilitzar estratègies didàctiques que tinguin a veure amb la planificació, aplicació i avaluació de l'activitat a l'aula.
- 12.- Planificar el procés d'ensenyament i aprenentatge tenint en compte la diversitat

Atenent a les consideracions fetes, i en concret aquest darrer apartat, sorgeix la iniciativa d'elaborar una pauta de treball que faciliti la tasca dels mestres en el moment de planificar l'activitat. La finalitat és la de preveure en qualsevol de les seqüències d'activitats d'aprenentatge a l'aula, tots els aspectes que afavoreixen l'atenció a la diversitat. És a dir, el que es pretén és que quan els mestres anotin diàriament i durant un període de temps, els trets característics de la pràctica educativa a l'aula, reflexionin sobre les mancances en la intervenció i introdueixin les modificacions i/o ajustaments necessaris.

En línies generals, el contingut de la mateixa és:

- Descripció d'activitats d'aprenentatge i avaluació
- Determinació del tipus d'activitat (identificar cada tipus d'activitat amb el número de l'activitat descrita)
- Determinació del moment de la unitat didàctica
- Descripció i tipus de continguts (posar el número corresponent)
- Definició dels objectius didàctics i criteris d'avaluació
- Adaptació als alumnes amb necessitats educatives especials
- Organització d'aula i d'altres orientacions metodològiques
- Observacions generals (anotacions varies, materials annexos, ...)

En aquest sentit es presenta en la pàgina següent una exemple aproximat del contingut d'aquesta pauta de treball, anàlisi i reflexió de la intervenció educativa.

PLANIFICACIÓ DE L'ACTIVITAT		
DESCRIPCIÓ DE LES ACTIVITATS		
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
...		
TIPUS D'ACTIVITATS		
Núm. ☐ Reproductiva/Imitativa	Núm. ☐ Receptiva	Núm. ☐ Lliure
Núm. ☐ Creativa/Imaginativa	Núm. ☐ Atenció	Núm. ☐ Suggestiva
Núm. ☐ Participativa/Comunicativa	Núm. ☐ Associació	Núm. ☐ Assistida
Núm. ☐ Descuberta/Vivenciada	Núm. ☐ Observació	Núm. ☐ Dirigida
Núm. ☐ Repetició/Exercitació	Núm. ☐ Amb error	Núm. ☐ Igual per tothom
Núm. ☐ Afiançament/Consolidació	Núm. ☐ Memorística	Núm. ☐ Diferenciada
Núm. ☐ Intreractiva/Cooperativa	Núm. ☐ Reflexió	
MOMENT DE LA UNITAT DIDÀCTICA		
Núm. ☐ Introducció	Núm. ☐ Aplicació	Núm. ☐ Consolidació
		Núm. ☐ Avaluació Final
CONTINGUTS		
DESCRIPCIÓ	TIPUS	FER REFERÈNCIA A ALTRES
1.		
2.	Núm. ☐ Conceptual	CONEIXEMENTS PREVIS
3.		
4.	Núm. ☐ Procedimental	
5.		
6.	Núm. ☐ Actitudinal	APORTACIÓ DELS ALUMNES
...		
OBJECTIUS DIDÀCTICS		
1.		
2.		
...		
	QUÈ?	PER A QUÈ?
COM HO AVALUAREM?		
Núm. ☐ Reflexionar	Núm. ☐ Col·lectiva	Núm. ☐ Oral
Núm. ☐ Corregir	Núm. ☐ Individual	Núm. ☐ Escrita
Núm. ☐ Controlar	Núm. ☐ Petit grup	
Núm. ☐ Observació del mestre	Núm. ☐ Registre sistemàtic del mestre	Núm. ☐ Alumne
Núm. ☐ Treball individual	Núm. ☐ Registre personal del alumne	Núm. ☐ Professor
Núm. ☐ Treball grupal	Núm. ☐ Registre del grup classe	

ADAPTACIONS A ALUMNES AMB NEE		
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
...		
ORGANITZACIÓ D'AULA		
DISPOSICIÓ TAULES	DISPOSICIÓ ALUMNES	
Núm. ☐ Individual Núm. ☐ Grups Núm. ☐ En U Núm. ☐ En T ¹ Núm. ☐ En O Núm. ☐ Altres	Núm. ☐ Individual Núm. ☐ Grups Núm. ☐ En U Núm. ☐ En T Núm. ☐ En O Núm. ☐ Altres	
MATERIAL	PREVISIÓ ESPAIS	PREVISIÓ TEMPS
Núm. ☐ Joc	Núm. ☐ Descans	
Núm. ☐ Escolar	Núm. ☐ Higiene	Núm. ☐ Curta
Núm. ☐ Documentació	Núm. ☐ Joc	Núm. ☐ Mitja
Núm. ☐ Entorn	Núm. ☐ Treball	Núm. ☐ Llarga
Núm. ☐ Treball	Núm. ☐ Racons	
Núm. ☐ Altres	Núm. ☐ Altres	
VARIETAT METODOLÒGICA		
Núm. ☐ Globalitzada Núm. ☐ Disciplinar	Núm. ☐ Centre interès Núm. ☐ Investigació medi Núm. ☐ Projecte treball	Núm. ☐ Metodologia expositiva Núm. ☐ Metodologia de recerca Núm. ☐ Metodologia manipulativa
Núm. ☐ Gran grup Núm. ☐ Petit grup Núm. ☐ Individual	Núm. ☐ Treball equip Núm. ☐ Racons Núm. ☐ Tallers	
OBSERVACIONS		

¹ Disposició en Teatre, en files paral.leles.

I com a colofó de la tesi dir que, el major desig en la realització de la mateixa ha estat que tothom que precisi trobar nous recursos i estratègies per atendre la diversitat, els pugui ser útil i funcional la proposta elaborada. O si més no sigui el principi de la seva pròpia recerca personal.

Capítol 12

Prospectiva de treball i recerca

Arrel del treball realitzat sorgeixen nous camps de recerca i investigació que molt bé podrien ampliar i aprofundir aquest estudi que s'ha iniciat.

De tots ells cal ressaltar:

- Desenvolupar cadascuna de les estratègies didàctiques presentades de forma més específica i amplia, definint el seu significat i oferint exemples concrets per a guiar la pràctica educativa.
- Determinar per mitjà d'un anàlisi acurat les diferents sèries de dibuixos animats més interessants pels alumnes (Songocu, Doraimon, ...), programes infantils (Club Super 3, Barri Sèsam, ...) i pel·lícules (Walt Disney), per tal d'incorporar elements que apareixen com a suport motivador a l'aula.
- Cercar una nova metodologia de treball i organització de classe que permeti un treball autònom de l'alumne, dirigit o compartit, i que pugui obtenir l'ajut suficient per a seguir amb normalitat el seu procés educatiu, tot aprofitant el seu potencial d'aprenentatge. Al mateix temps que es fomenta la capacitat creativa i d'iniciativa, és a dir, que l'alumne decideixi l'objecte del seu aprenentatge tot prenent consciència de la seva evolució. En definitiva es tractaria de conseguir una dinàmica educativa que permeti als infants ser protagonistes del seu propi aprenentatge.
- Fer estudis respecte els materials curriculars i introduir-hi adaptacions en la planificació d'activitats alternatives i/o diversificades. Exemples en serien activitats amb diferents nivells d'execució, diferents capacitats a desenvolupar, obertes, tancades, creatives.

- Crear materials curriculars innovadors tot partint dels interessos dels alumnes (referits a l'aprenentatge d'oficis).
- Abordar l'organització i planificació d'una escola de pares orientada a compartir l'acció educativa amb el centre escolar, saber "perdre el temps" amb els fills, fer conèixer la importància del model d'adult que s'ofereix, ..., entre d'altres.

Tots aquests àmbits de treball que sorgeixen de la recerca realitzada, són camps oberts a la intervenció educativa dels mestres i marquen un punt de partida per descobrir i desenvolupar noves estratègies d'ensenyança.

Barcelona, febrer de 1998

Bibliografia

- AGÜERA, I. (1997): *Ideas prácticas para un currículo creativo*. Madrid. Narcea.
- AJUNTAMENT DE SANTA COLOMA DE GRAMENET. (1989): *Manual per al Debat. Santa Coloma 2000*. Santa Coloma de Gramenet.
- AJUNTAMENT DE SANTA COLOMA DE GRAMENET. (1990): *Aportacions al "Debat 2000"*. Santa Coloma 2000. Santa Coloma de Gramenet.
- AJUNTAMENT DE SANTA COLOMA DE GRAMENET. (1991): *Santa Coloma Viva. La transformació diària de la ciutat del demà*. Gramagraf. Santa Coloma de Gramenet.
- ARNÓ, C. (1988): "El valor del joc i el desenvolupament de la personalitat" a *Perspectiva Escolar*, 127, pp. 19-22.
- AYUSTE, A.; FLECHAA, R.; LÓPEZ, F.; LLERAS, J. (1994): *Planteamientos de la pedagogía crítica. Comunicar y transformar*. Barcelona. Editorial Graó, (Biblioteca de Aula, 3).
- BALAGUER, I.; BOIX, A.; ÒDNA, P. (1974): *Com equipar una guarderia infantil*. Barcelona. Editorial Nova Terra. (Quaderns d'Educació, 10).
- BALESSE, L. y FREINET, C. (1976): *La lectura en la escuela por medio de la imprenta*. Barcelona. Laia. (BEM-14).
- BANDENT, J. i ABBADIE, M. (1975): *Cómo enseñar a través del juego*. Barcelona. Fontanella.
- BANDURA, A. (1974): *Aprendizaje social y desarrollo de la personalidad*. Madrid. Alianza Universidad.
- BAQUES, M. (1988): *Jocs per aprendre a llegir i escriure*. Barcelona. CEAC.
- BASSA, R. (1996): "Aplicacions pràctiques de les idees de Pestalozzi" a *Guix*, 228, pp.9-12.
- BASSEDAS, E. i altres. (1989): *Intervenció educativa i diagnòstic psicopedagògic*. Barcelona. Laia
- BASSEDAS, E., HUGUET, T. i SOLÉ, I. (1996): *Aprendre i ensenyar a l'educació infantil*. Barcelona. Editorial Graó.

- BELPERRON, R. (1973): *El fitxer escolar*. Barcelona. Laia. (BEM-15).
- BERTOLINI, P. y FRABBONI, F. (1990): *Nuevas orientaciones para el curriculum de la educación infantil (3-6 años)*. Barcelona. Ediciones Paidós.
- BLANCO, R. (1993): "La respuesta a la diversidad y las intenciones educativas" a *Aula de Innovación Educativa*, 10, pp. 43-46.
- BOIXADERAS, R. i VENTURA, M. (1988): *Repertori de recursos per a la globalització*. Vic. EUMO Editorial.
- BORRÀS, N i altres. (1993): "Els racons: una experiència de treball de pàrvuls amb grup classe barrejats" a *Guix*, 193, pp. 24-26.
- BRULE, H. (1971): *Los niños de 2 a 4 años en el parvulario*. Barcelona. Fontanella.
- BRUNER, J. (1986): *El habla del niño*. Barcelona. Paidós
- BRUNER, J. y HASTE, H. (1990): *La elaboración del sentido*. Barcelona. Paidós.
- BRUNET, O. y LEZINE, I. (1980): *El desarrollo psicológico de la primera infancia. Manual para el seguimiento del desarrollo infantil desde el nacimiento hasta los 6 años*. Madrid. Pablo del Río-Editor, S.A.
- BRYANT, S. (1973): *El arte de contar cuentos*. Barcelona. Editorial Nova Terra (Colección navidad).
- CANEVARO, A. (1987): *Infants amb deficiències*. Barcelona. Rosa Sensat/Edicions 62. (Estudis).
- CANEVARO, A. (1990): *Els Infants que es perden al bosc. Identitat i llenguatges en la infància*. Vic. Eumo Editorial.
- CAPMANY, M.A. (1988): "Qui juga?" a *Perspectiva Escolar*, 127, pp. 2-3.
- CARBONELL, A. i altres (1996): "El juego en el parvulario: instrumento para el desarrollo y el aprendizaje" a *Aula de Innovación Educativa*, 52-53, pp. 12.
- CIARI, B. (1977): *Modos de enseñar*. Barcelona. Avance.
- CLAUSTRE DE PROFESSORS CP FONT D'EN FARGAS. (1993): "Experiència d'agrupament flexible d'alumnes" a *Guix*, 193, pp. 31-32.
- COLL, C. (1986): *Marc Curricular per a l'Ensenyament Obligatori*. Barcelona. Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya.

- COLL, C. (1988): "Significado y sentido en el aprendizaje escolar. Reflexiones en torno al concepto de aprendizaje significativo" a *Infancia y Aprendizaje*, 41, pp.131-142.
- COLL, C. (1990): "Un marco de referencia psicológico para la educación escolar: La concepción constructivista del aprendizaje y de la enseñanza" a C. Coll, J. Palacios i A. Marchesi (Comps.) *Desarrollo psicológico y educación II. Psicología de la Educación*. Madrid. Alianza, pp. 435-453.
- COLL, C. (1992): "Constructivismo e intervención educativa (1). ¿Cómo enseñar lo que ha de construirse?" a *Aula de Innovación Educativa*, 2, pp. 79-82.
- COLL, C. (1992): "Constructivismo e intervención educativa (2). ¿Cómo enseñar lo que ha de construirse?" a *Aula de Innovación Educativa*, 3, pp. 79-85.
- COLL, C.; MARTÍN, E.; MAURI, T.; MIRAS, M.; ONRUBIA, J.; SOLÉ, I.; ZABALA, A. (1993): *El constructivismo en el aula*. Barcelona. Graó. (Biblioteca de Aula, 2)
- COOK, T.D. y REICHARDT, CH.S. (1986): *Métodos cualitativos y cuantitativos en investigación evaluativa*. Madrid. Ediciones Morata, S.A. (Colección: Pedagogía).
- CORKILLE, D. (1989): *El niño feliz. Su Clave Psicológica*. Barcelona. Gedisa.
- COTS, J. I ROIG, A.M. (1973): *L'observació dels nois a l'escola*. Barcelona. Editorial Nova Terra (Quaderns d'Educació, 5).
- DEL CARMEN, LI. (1992): *Elaboració del currículum escolar. Del disseny curricular a la programació d'aula*. Barcelona. Graó.
- DEL CARMEN, LI. (1993): *La planificació de cicle i curs*. Barcelona. ICE UB/ Graó. (MIE- Materials Curriculars, 4).
- DEL CARMEN, L y ZABALA, A. (1991): "El projecte curricular de centre. El currículum en mans dels professionals" a S. Antúnez, L. del Carmen, F. Imbernon, A. Parcerisa i A. Zabala. *Del projecte educatiu a la programació d'aula*. Barcelona. Graó.
- DEWEY, J. (1993): "Educar en la diversidad" en *Cuadernos de Pedagogía*, 212.
- ERICKSON, E. (1970): *Infancia y sociedad*. Buenos Aires. Hormé.
- ESCAÑO, J. Y GIL DE LA SERNA, M. (1992): *Cómo se aprende y cómo se enseña*. Barcelona. ICE UB/Horsori.
- ESPINÀS, J.M. (1990): *El teu nom és Olga*. Barcelona. Edicions La campana.
- ESTEBAN, L i PARELLADA, C. (1995): "Reflexions i pràctiques al voltant del tractament de la diversitat en l'educació infantil" a *Guix*, 217, pp. 11-18.

- FAURE, R. (1977): *Medi local i geografia viva*. Barcelona. Laia. (BEM-21).
- FEBRER, M.; JOVER, M. (1992): "La globalització: una actitud" a *Guix*, 181, pp. 19-22.
- FERNÁNDEZ, M.L. (1988): "Què és el joc?" a *Perspectiva Escolar*, 127, pp. 4-8.
- FERNÁNDEZ ENGUITA, M. (1987): "La diversitat" a *Perspectiva Escolar*, 119. Monografia.
- FIGUERAS, C. I PUJOL, M.A. (1988): *Els racons de treball*. Vic. Editorial EUMO.
- FREINET, C. (1972): *Les invariants pedagògiques*. Barcelona. Laia. (BEM-2).
- FREINET, C.y BEAUGRAND, M. (1973): *La enseñanza del cálculo*. Barcelona. Laia (BEM- 10).
- FREINET, C. (1973): *L'ensenyament de les ciències*. Barcelona. Laia (BEM- 12).
- FREINET, C. (1974): *Los planes de trabajo*. Barcelona. Laia. (BEM-13)
- FREINET, C. (1974): *El diari escolar*. Barcelona. Laia. (BEM-17)
- FREINET, E. (1975): *Nacimiento de una pedagogia popular. Historia de una escuela moderna*. Barcelona. Laia. (Pedagogia/Papel 451)
- FREINET, C. y SALENGROS, R. (1976): *Modernizar la escuela*. Barcelona. Laia. (BEM-1).
- FREINET, E. (1976): *Quina part té el mestre?. Quina part té l'infant?*. Barcelona. Laia. (BEM-7).
- FREINET, C. (1980): *Técnicas Freinet de la escuela moderna*. Madrid. Siglo XXI.
- GASEIM. (1992): *Dades estadístiques de la ciutat. Padrons Municipals 1991-1992*. Santa Coloma de Gramenet. Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet.
- GENERALITAT DE CATALUNYA. (1983): *Normativa de les Llars d'Infants*. Barcelona. Departament de Sanitat i d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya.
- GENERALITAT DE CATALUNYA. (1988): *Orientacions i Programes. L'educació a la Llar d'Infants i al Parvulari*. Barcelona. Departament d'Ensenyament.
- GENERALITAT DE CATALUNYA. (1989): *Exemples de programació a la Llar d'Infants i al Parvulari*. Barcelona. Departament d'Ensenyament.

- GENERALITAT DE CATALUNYA. (1992): *Currículum. Educació Infantil*. Barcelona. Departament d'Ensenyament.
- GENERALITAT DE CATALUNYA. (1992): *L'Educació Infantil. Exemples d'unitats de programació. 1*. Barcelona. Departament d'Ensenyament.
- GENERALITAT DE CATALUNYA. (1993): *L'Educació Infantil. Llar d'Infants. Exemples d'unitats de programació. 4*. Barcelona. Departament d'Ensenyament.
- GENERALITAT DE CATALUNYA. (1994): *Parvulari. Cicle Inicial. Exemples d'unitats de programació. 5*. Barcelona. Departament d'Ensenyament.
- GENERALITAT DE CATALUNYA. (1994): *L'avaluació a l'Educació Primària. Orientacions per al desplegament del currículum. Educació Infantil i Primària*. Barcelona. Departament d'Ensenyament.
- GENERALITAT DE CATALUNYA. (1995): *Educació Infantil. Parvulari. Exemples d'unitats de programació. 8*. Barcelona. Departament d'Ensenyament.
- GENERALITAT DE CATALUNYA. (1995): *Orientacions per al desplegament del currículum Educació Infantil i Primària. Modificacions i adaptacions del currículum*. Barcelona. Departament d'Ensenyament.
- GERTRÚDIX, S i DE ÁVILA, R. (1996): "Aplicar Freinet: activitats de càlcul viu a l'escola" a *Guix*, 228, pp. 25-29.
- GERVILLIERS, D.; BERTELOOT, C.; LÈMERY, J. (1977): *Les correspondències escolars*. Barcelona. Laia. (BEM-20).
- GESELL, A y otros. (1984): *El niño de 5 y 6 años*. Barcelona. Editorial Paidós.
- GINÉ, C. (1993): "Las estrategias de aprendizaje y la educación especial: aportación a la educación de alumnos con necesidades especiales a partir del currículum" a *Aula de Innovación Educativa*, 10, pp. 73-78.
- GÓMEZ, Ma.T.; MIR, V.; SERRATS, Ma.G. (1990): *Propuestas de Intervención en el Aula. Técnicas para lograr un clima favorable en la clase*. Madrid. Narcea.
- GONZÁLEZ, Ma. (1993): "La organización del centro al servicio de la respuesta a la diversidad" a *Aula de Innovación Educativa*, 10, pp. 47-51.
- GRUP DE TREBALL DE LLENGUA A PARVULARI I CICLE INICIAL DE L'ICE DE LA UNIVERSITAT DE GIRONA. (1993): "La llengua en el treball per projectes a Parvulari i Cicle Inicial" a *Guix*, 193, pp. 28-30.
- GUIBOURG, I. (1992): "Programar a l'escola bressol: les rutines quotidianes i el joc" a *Guix*, 181, pp. 7-10.

- GUITART, R. (1992): "El juego en la escuela" a *Aula de Innovación Educativa*, 7, pp. 5-10.
- HAAR TER JAAP. (1993): *El mundo de Ben Lighthart*. Madrid. Editorial S.M.
- HERNÁNDEZ, LI. (1992): *Escrits*. Santa Coloma de Gramenet. Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet.
- HOTYAT, F. y DELEPHINE, D. (1973): *Dictionnari Encyclopédique et Pedagogie Moderne*. Bruselas. Labor-Nathan.
- HUGUET, T. (1993): "Pautes de observación en la educación infantil. 4 años" a *Aula de Innovación Educativa*, 10. Suplemento Aula Material, 11.
- HUGUET, T.; PLANAS, M.; VILELLA, M. (1993): "Pautes de observación en la educación infantil. 3 años" a *Aula de Innovación Educativa*, 14. Suplemento Aula Material, 16-17.
- HUGUET, T. (1993): "Pautes de observación en la educación infantil. 5 años" a *Aula de Innovación Educativa*, 17. Suplemento Aula Material, 21.
- HUGUET, T; BASSEDAS, E. (1994): "Jugar, crecer y aprender en la Etapa de la Educación Infantil" a *Aula de Innovación Educativa*, 7, pp. 30-34.
- HUGUET, T. (1994): "Evaluación, diversidad y cambio en Educación Infantil" a *Aula de Innovación Educativa*, 28-29, pp. 19-23.
- IMBERNON, F. (1991): "¿Podemos hablar de Freinet en los noventa?" a *Cuadernos de Pedagogía*, 190, pp. 48-50.
- IMBERNON, F. (1993): "Ensenyar a l'aula, una preocupació propera" a *Guix*, 193, pp. 5-6.
- JORBA, J. y SANMARTÍ, N. (1993): "La función pedagógica de la evaluación" a *Aula de Innovación Educativa*, 20, pp. 20-30.
- JOYCE, B y WEIL, M. (1992): "La programación didáctica" a *Aula de Innovación Educativa*, 1, Monografía.
- LAGUÍA, M.J. y VIDAL, C. (1987): *Rincones de actividad en la escuela infantil (0-6 años)*. Barcelona. Graó, (El Lápiz, 2).
- LEAL, A. (1996): "La teoria de Piaget: un instrument sempre vigent en educació" a *Guix*, 228, pp. 31-34.

- LORENZO, N. i RUEDAS, M. (1995): "Diversitat: L'ampliació d'un concepte" a *Guix*, 217, pp. 25-29.
- LOUGHLIN, C.E. y SUINA, J.H. (1990): *El ambiente de aprendizaje: Diseño y organización*. Madrid. Ediciones Morata.
- LURÇAT, L. (1977): *El parvulario, ¿una escuela diferente?*. Barcelona. Avance.
- LURÇAT, L. (1979): "Les necessitats i els drets dels infants" a L. Lurçat . *Les necessitats i els drets dels infants*. Barcelona. Rosa Sensat. (Temes d'Infància) pp. 7-15.
- MALAGARRIGA, M.T. i BUSQUÉ, M. (1982): *La música al Parvulari i al Jardí d'Infància*. Barcelona. Publicacions de l'Abadia de Montserrat.
- MÁRQUEZ, J.M. i altres. (1987): *Coneguem Santa Coloma de Gramenet. Una proposta didàctica*. Santa Coloma de Gramenet. Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet.
- MAURI, T.; SOLÉ, I.; DEL CARMEN, LI.; ZABALA, A. (1990): *El currículum en el centro educativo*. Barcelona. ICE/Horsori.
- MAURI, T.; GÓMEZ, I.; VALLS, E. (1992): *Els continguts escolars. El tractament en el currículum*. Barcelona. ICE UB/Graó, (MIE-Materials Curriculars,2).
- MAURI, T i SOLÉ, I. (1995): "El constructivisme en la pràctica escolar" a *Guix*, 216, pp. 39-43.
- MAURI, T. (1996): "Aplicar Vigotski" a *Guix*, 228, pp17-19.
- McDONALD, J.B. (1973): "Potential Relations of Human Interests, Language, and Orientation to Curriculum Thinking" a *Paper Presented at the Annual Meeting of the American Educational Research Association*. New Orleans.
- MEC. (1987): *Proyecto para la reforma de la enseñanza. Propuesta para debate*. Madrid. MEC.
- MEC. (1989): *Diseño Curricular Base. Educación Infantil*. Madrid. MEC.
- MIÑANA, F. (1994): *Els altres i jo*. Barcelona. Difusora Europea.
- MIRAS, M. (1991): "Diferencias individuales i enseñanza adaptativa" a *Cuadernos de Pedagogía*, 188, pp. 24-27.
- MOLINA, L. (1990): "El reconocimiento de una etapa" a *Cuadernos de Pedagogía*, 183, pp. 11-16.

- MONEREO, C. y otros. (1994): *Estrategias de enseñanza y aprendizaje*. Barcelona. Graó, (El Lápiz, 10).
- MONÉS, J i BUSQUETS, P. (1996): "Pestalozzi: l'educació integral de la persona" a *Guix*, 228, pp. 5-7.
- MORENO, J.M.; POBLADOR, A.; DEL RIO, D. (1971): *Historia de la educación*. Madrid. Paraninfo. (Biblioteca de Innovación Educativa).
- MUÑOZ, D. i SBERT, M. (1993): "Projectes de treball: organització i aventura. Una possibilitat de globalització a l'aula" a *Guix*, 193, pp. 30-31.
- OLIVA, A. y PALACIOS, J. (1993): "Familia-Escuela Infantil. El problema de las discrepancias en ideas y valores educativos" a *Aula de Innovación Educativa*, 11, pp. 27-30.
- ORTEGA, R. y LOZANO, T. (1996): "Espacios de juego y desarrollo de la autonomía y la identidad en la educación infantil" a *Aula de Innovación Educativa*, 52-53, pp. 13-17.
- OSBORNE, E. (1982): *Su hijo de 5 años*. Barcelona. Editorial Paidós.
- OSBORNE, E. (1985): *Su hijo de 4 años*. Barcelona. Editorial Paidós.
- PALACIOS, J. (1980): "El pensamiento y la obra de H. Wallon" a *Cuadernos de Pedagogía*, 63, pp. 4-24.
- PALACIOS, J., MARCHESI, A. y COLL, C. (Comp.). (1985): *Psicología evolutiva II. Desarrollo cognitivo y social del niño*. Madrid. Alianza Editorial, S.A.
- PALACIOS, J., MARCHESI, A. y COLL, C. (Comp.). (1991): *Desarrollo psicológico y educación I. Psicología Evolutiva*. Madrid. Alianza Editorial, S.A.
- PARCERISA, A. (1993): "Estratègies metodològiques i organitzatives per treballar a l'aula" a *Guix*, 193, pp. 21-23.
- PÉREZ, A.I. (1993): "Reconstruir el coneixement i recrear la cultura a l'escola" a *Guix*, 193, pp. 17-19.
- PÉREZ, M.LI. (1997): "¿Es posible enseñar y aprender estrategias en el parvulario?" a *Aula de Innovación Educativa*, 60, pp. 41-43.
- PIAGET, J. (1961): *La formación del símbolo en el niño*. México. F.C.E.
- PIAGET, J. (1979): *A dónde va la educación*. Barcelona. Editorial Teide. (Colección "Hay que saber").

- PLA, M.(1989): *Proyecto Docente*. Barcelona.
- PORQUET, M. (1973): *Les tècniques freinet al parvulari*. Barcelona. Laia. (BEM-9).
- PUIGDELLÍVOL, I. (1992): *Programació d'aula i adequació curricular. El tractament de la diversitat*. Barcelona. Graó. (GUIX, 15).
- PUIGDELLÍVOL, I. (1995): *Estratègies d'integració*. Barcelona. Fundació Privada Catalana de l'Hemofília.
- PUJOL, M.A. i ROIG, T. (1978): *Recull de poemes per a petits i grans*. Barcelona. Rosa Sensat-Editorial Kairos.
- PUJOL, M.A. (1991): "Un canvi d'actituds" a *Crònica d'Ensenyament*, 43, pp. 29-30.
- PUJOL, M.A. (1995): "Criteris per a l'organització a l'educació infantil" a *Perspectiva Escolar*, 195, pp.12-22.
- PUJOL, M. i ROCA, N. (1991): "Interaccions amb l'entorn" a *Crònica d'Ensenyament*, 43, pp.26-27.
- PUJOL, M. i ROCA, N. (1993): "Treballar per projectes a parvulari" a *Guix*, 193, pp. 26-28.
- QUER, L. (1993): "Els racons de treball" a *Guix*, 193, pp. 23-24.
- RIU, F.; FERREIROS, P.; RAMIS, A. (1990): *La LOGSE: què pretén i com incidirà en l'acció educativa*. Barcelona. SECC
- RIU, F.; VILLAR, R. (1990): *La LOGSE: lo que dice y lo no dice*. Barcelona. SECC
- ROS, R. (1991): "Identitat pròpia" a *Crònica d'Ensenyament*, 43, pp.24-25.
- ROUSSEAU, J.J. (1972): *Emilio o de la educación*. Madrid. EDAF.
- RUÉ, J. (1993): "L'aula, ambient d'aprenentatge. Temps i espai, condicionants per a la innovació metodològica" a *Guix*, 193, pp. 13-16.
- RUÉ, J. (1995): "El concepte de diversitat i model d'escola" a *Guix*, 217, pp. 5-10.
- SAINZ, P. (1993): "Los recursos materiales en Educación Infantil" a *Aula de Innovación Educativa*, 11, pp. 31-37.
- SALZBERGER, I i altres. (1989): *L'experiència emocional d'ensenyar i aprendre*. Barcelona. Rosa Sensat/Edicions 62.

- SELLARÉS, R. (1988): "El paper de l'adult davant del joc infantil" a *Perspectiva Escolar*, 1127, pp. 14-18.
- SELMÍ, L.; TURRINI, A. (1991): *La escuela infantil a los 3 años*. Madrid. Morata-MEC.
- SELMÍ, L.; TURRINI, A. (1993): *La escuela infantil a los 4 años*. Madrid. Morata-MEC.
- SELMÍ, L.; TURRINI, A. (1995): *La escuela infantil a los 5 años*. Madrid. Morata-MEC.
- SERRANO, M. i MORÓN, S. (1988): *L'avaluació a l'escola bressol. Taules d'observació sistemàtica*. Santa Coloma de Gramenet. Casal del Mestre (Escola d'Estiu 1987).
- SOLÉ, I. (1991): "¿Se puede enseñar lo que se ha de construir?" a *Cuadernos de Pedagogía*, 188, pp. 33-35.
- SOLÉ, I. (1992): "Aprentatge, educació i formació global de la persona" a *Perspectiva Escolar*, 170, pp. 29-36.
- SOLÉ, I. (1993): "Algunos retos para la educación infantil" a *Aula de Innovación Educativa*, 11, pp. 5-8.
- SOLER, Ma P. (1994): "Estratègies d'intervenció a l'aula. Envers una pedagogia intercultural" a *Guix*, 204, pp. 53-56.
- TARDOS, A. i SZANTO, A. (1984): "Què és l'autonomia des de la primera edat?". A J. Folk. *Educar els tres primers anys*. Barcelona. Rosa Sensat. (Temes d'Infància). pp. 23-31.
- TAVERNIER, R. (1987): *La escuela antes de los 6 años*. Barcelona. Martínez Roca.
- TERADELLAS, M.R. (1991): "Bagatge ampli" a *Crònica d'Ensenyament*, 43, pp.28-29.
- TERRADELLAS, M.R. (1995): "Implicacions de la concepció constructivista a la metodologia" a *Perspectiva Escolar*, 195, pp.2-11.
- TONUCCI, F. (1977): *A los tres años se investiga*. Barcelona. Avance.
- TONUCCI, F. (1979): *La escuela como investigación*. Barcelona. Reforma de la Escuela.
- TONUCCI, F. (1993): "Ensenyar o aprendre: replantejar-se la metodologia. Tasca del professorat" a *Guix*, 193, pp. 7-11.

- TRIAS, N. (1983): *Jocs rítmics*. Barcelona. Edicions Pilar Llongueres.
- VERT, D. (1995): "La diversitat a parvulari. Una proposta" a *Guix*, 217, pp. 19-24.
- VIANA, M.; HERMOSO, T.; CALATAYUD, P. (1996): "Freinet ara i ací" a *Guix*, 228, pp. 21-23.
- VIGOTSKY, L.S. (1973): *Pensamiento y Lenguaje*. Buenos Aires. La Pléyade.
- VIGOTSKY, L.S. (1979): *El desarrollo de los procesos psicológicos superiores*. Barcelona. Ed. Crítica.
- VIGOTSKY, L.S. (1989): *El papel del juego en el desarrollo del niño*. Barcelona. Ediciones Grijalbo.
- VILA, I. (1995): "Relaciones familia-escuela" a *Cuadernos de Pedagogía*, 239, pp. 14-16.
- VILA, I. (1996): "Lev S. Vigotski: una perspectiva sobre les relacions entre desenvolupament i aprenentatge" a *Guix*, 228, pp. 13-15.
- VILARRUBIAS, P. (1998): "L'evolució del joc des del punt de vista de Piaget" a *Perspectiva Escolar*, 127, pp. 9-13.
- WALLON, H. (1978): *La evolución psicológica del niño*. Barcelona. Crítica.
- WINNICOTT, D.W. (1979): *Realidad y juego*. Barcelona. Gedisa.
- WINNICOTT, D.W. (1980): *El niño y el mundo externo*. Buenos Aires. Ed. Hormé.
- ZABALA, A. (1992): "Los proyectos de investigación del medio" a *Aula de Innovación Educativa*, 8, pp. 17-23.
- ZABALA, A. (1993): "Los ámbitos de intervención en la educación infantil y el enfoque globalizador" a *Aula de Innovación Educativa*, 11, pp. 15-18.
- ZABALA, A. (1995): *La práctica educativa. Com ensenyar*. Barcelona. Editorial Graó.
- ZABALZA, M.A. (1987): *Didáctica de la Educación Infantil*. Madrid. Narcea

Recull normatiu

- Libro Blanco para la Reforma del Sistema Educativo. (1969). MEC.
- Llei 14/1970, de 4 d'agost, General d'Educació i Finançament de la Reforma Educativa. (BOE. Núm. 187, de 6 d'agost de 1970).
- Ordre Ministerial de 27 de juliol de 1973, per la que s'aproven les orientacions pedagògiques per a l'Educació Preescolar.
- Reial Decret 69/1981, de 9 de gener, d'Ordenació de l'Educació General Bàsica i fixació dels ensenyaments mínims per al Cicle Inicial.
- Ordre de 17 de gener de 1981, que regula els Ensenyaments d'Educació Preescolar i del Cicle Inicial de l'Educació General Bàsica.
- Ordre de 11 de maig de 1981, per la qual es regulen els ensenyaments de Parvulari i Cicle Inicial d'Educació General Bàsica. (DOGC. núm 140, de 8 de juliol de 1981).
- Decret 65/1982, de 9 de març, que regula l'atenció assistencial i educativa als infants fins a 6 anys no inscrits en centres d'ensenyament. (DOGC. núm. 219, de 30 d'abril de 1982).
- Llei 7/1983, de 18 d'abril, de Normalització Lingüística de Catalunya.
- Ordre de 20 de maig de 1983, per la qual es regula la intervenció psicopedagògica als centres escolars i es creen els Equips d'Assessorament i Orientació Psicopedagògica (EAP). (DOGC. núm. 344, de 13 de juliol de 1983).
- Decret 117/1984, de 17 d'abril, sobre l'Ordenació de l'Educació Especial per a la seva integració en el sistema educatiu ordinari.
- Llei Orgànica 8/1985, de 3 de juliol, reguladora del Dret a l'Educació.
- Convenció sobre els drets de l'infant. Adoptada per l'Assemblea General de les Nacions Unides el 20 de novembre de 1989. Documents núm. 16/1990. Barcelona. Centre Unesco de Catalunya.
- Llei Orgànica 1/1990, de 3 d'octubre, d'Ordenació General del Sistema Educatiu (LOGSE). (BOE núm. 238, de 4 d'octubre de 1990).
- Reial Decret 1330/1991, de 6 de setembre, pel qual s'estableixen els aspectes bàsics del currículum de l'Educació Infantil. (BOE. núm. 215, de 7 de setembre de 1991).
- Decret 94/1992, de 28 d'abril, pel qual s'estableixen l'Ordenació Curricular de l'Educació Infantil. (DOGC. núm. 1593, de 13 de maig de 1992).
- Ordre de 255-8-94, sobre procediment per a l'autorització de modificacions d'elements prescriptius del currículum de l'etapa d'educació infantil i de l'etapa d'educació primària. (DOGC. núm. 1947, 14 de setembre de 1994)
- Ordre 13-10-94, sobre el procés d'avaluació de l'educació infantil. (DOGC. núm.1972, 14 de novembre de 1994).
- Resolució de 27-6-94 (Full de disposicions núm.525). Normativa curs 94-95 sobre Llars d'Infants i educació infantil.
- Decret 299/1997, de 25 de novembre, sobre l'atenció educativa a l'alumnat amb necessitats educatives especials.

INDIVIDUALITZACIÓ I CURRÍCULUM A L'EDUCACIÓ INFANTIL.
L'ACTIVITAT A L'AULA I L'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT.
ESTRATÈGIES DIDÀCTIQUES.

ANNEX 1
INFORMACIONS REFERIDES A LA PRÀCTICA
EDUCATIVA A L'AULA

BEGOÑA PIQUÉ SIMÓN

UNIVERSITAT DE BARCELONA
DIVISIÓ DE CIÈNCIES DE L'EDUCACIÓ
DEPARTAMENT DE DIDÀCTICA I ORGANITZACIÓ EDUCATIVA

INDIVIDUALITZACIÓ I CURRÍCULUM A L'EDUCACIÓ INFANTIL.

L'ACTIVITAT A L'AULA I L'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT.
ESTRATÈGIES DIDÀCTIQUES.

ANNEX 1

INFORMACIONS REFERIDES A LA PRÀCTICA
EDUCATIVA A L'AULA

Volum II

BEGOÑA PIQUÉ SIMÓN

**UNIVERSITAT DE BARCELONA
DIVISIÓ DE CIÈNCIES DE L'EDUCACIÓ
DEPARTAMENT DE DIDÀCTICA I ORGANITZACIÓ EDUCATIVA**

INDIVIDUALITZACIÓ I CURRÍCULUM A L'EDUCACIÓ INFANTIL.

**L'ACTIVITAT A L'AULA I L'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT.
ESTRATÈGIES DIDÀCTIQUES.**

ANNEX 1

**INFORMACIONS REFERIDES A LA PRÀCTICA
EDUCATIVA A L'AULA**

Volum II

BEGOÑA PIQUÉ SIMÓN

Títol: Individualització i Currículum a l'Educació Infantil. L'activitat a l'aula i l'atenció a la diversitat. Estratègies didàctiques.

Doctoranda: Begoña Piqué Simón

Directora de tesi: Immaculada Bordas i Alsina

Lloc i data: Barcelona. Febrer 1998

“Si no us torneu com els nens .....
no entrareu en el regne encantat de
la pedagogia ...”

Célestin Freinet.

Índex

Volum I

Presentació	11
Agraïments	12
Introducció	13
Finalitat i objectius de l'estudi	15
I Part. Marc conceptual bàsic	17
1.- L'educació infantil. Concepte i evolució.	19
1.1.- L'educació infantil. Conceptualització.	21
1.1.1.- Perspectiva científica	21
1.1.2.- Perspectiva político-normativa	23
1.1.3.- Perspectiva socio-familiar	26
1.2.- L'evolució de l'educació infantil en el segle XX: teoria i pràctica	27
1.3.- L'educació infantil a les portes del 2000. Educació en la diferència.	32
2.- Individualització i currículum a l'educació infantil	35
2.1.- Característiques evolutives essencials del desenvolupament dels infants	37
2.1.1.- El desenvolupament socio-afectiu: relació i equilibri personal	37
2.1.2.- El desenvolupament motor	40
2.1.3.- El desenvolupament cognitiu i lingüístic	42
2.2.- El currículum de l'etapa d'educació infantil	47
2.2.1.- Components curriculars	49
2.2.2.- Els objectius generals, les àrees curriculars i els blocs de continguts	51
2.2.3.- Els cicles a l'etapa d'educació infantil	57
2.3.- Plantejaments pedagògics de la reforma educativa	60
2.3.1.- Opció política-educativa	64
2.3.2.- Nova concepció d'aprenentatge	68
2.3.3.- Opció pedagògica-didàctica	74

3.- La intervenció educativa a l'educació infantil	81
3.1.- La pràctica educativa	83
3.1.1.- Factors generals de la pràctica educativa	83
3.1.2.- Factors particulars de l'alumne	88
3.2.- L'activitat a l'aula	91
3.2.1.- L'activitat lúdica. El joc simbòlic	91
3.2.2.- L'activitat treball	94
3.3.- L'atenció a la diversitat	96
3.4.- Estratègies didàctiques a l'aula	98
3.4.1.- Les seqüències d'activitats d'aprenentatge	99
3.4.2.- El paper del professorat i alumnat	100
3.4.3.- L'organització social de l'aula	101
3.4.4.- La utilització de l'espai i el temps	102
3.4.5.- La manera d'organitzar els continguts	102
3.4.6.- Els materials curriculars i altres recursos didàctics	103
3.4.7.- El sentit i el paper de l'avaluació	104
4.- Conclusions de la primera part	107

II Part. La recerca 113

5.- L'estudi: disseny	115
5.1.- Metodologia i disseny de la recerca	117
5.2.- Camp de projecció de la recerca: àmbit de l'estudi	119
5.2.1.- L'entorn escolar: la ciutat de Santa Coloma de Gramenet	120
5.2.2.- La realitat educativa a Santa Coloma de Gramenet	124
5.3.- La mostra	127
5.3.1.- Descripció dels centres	128
5.3.2.- Les característiques dels grups d'alumnes	132
6.- Els instruments per a l'obtenció de dades	137
6.1.- Justificació i descripció dels instruments elaborats	139
6.2.- L'observació a l'aula. Pauta d'observació	147
6.2.1.- Primer moment: contextualització	148
6.2.2.- Segon moment: realització	149
6.2.3.- Tercer moment: valoració	153
6.3.- L'enquesta als alumnes	155
6.4.- El qüestionari als pares	156
6.5.- El qüestionari al professorat	158
6.6.- L'entrevista als mestres	160
6.7.- L'entrevista a l'equip directiu	161

7.- Les dades. Resultats	167
7.1.- Resultats de les observacions a l'aula. Pauta d'observació	169
7.1.1.- Primer moment: contextualització	169
7.1.2.- Segon moment: realització	170
7.1.3.- Tercer moment: valoració	181
7.2.- Resultats de les enquestes als alumnes	184
7.3.- Resultats dels qüestionaris als pares	189
7.4.- Resultats dels qüestionaris al professorat	194
8.- Anàlisi dels resultats obtinguts: inferència d'estratègies per l'atenció a la diversitat	201
8.1.- Estratègies en relació als resultats de les observacions a l'aula	203
8.2.- Estratègies en relació als resultats de les enquestes i qüestionaris (alumnes, pares i professorat)	217
9.- Conclusions de la segona part	223
III Part. Estratègies didàctiques per l'atenció a la diversitat a l'aula	225
10.- Proposta d'intervenció: estratègies didàctiques i recursos metodològics	227
10.1.- Estratègies didàctiques en la planificació de l'activitat	229
10.2.- Estratègies didàctiques en l'aplicació de l'activitat	239
10.3.- Estratègies didàctiques en l'avaluació de l'activitat	275
11.- Conclusions finals	287
12.- Prospectiva de treball i recerca	293
Bibliografia	295

Volum II

Annex 1. Informacions referides a la pràctica educativa a l'aula	319
1.- Informacions obtingudes de les observacions a l'aula. Pauta d'observació.	321
1.1.- Escola TO	323
1.1.1.- Transcripció de les observacions realitzades en el total d'aules	325
1.1.2.- Traspàs de la informació obtinguda en les observacions a la Pauta d'observació	377
1.2.- Escola PI	441
1.2.1.- Transcripció de les observacions realitzades en el total d'aules	443
1.2.2.- Traspàs de la informació obtinguda en les observacions a la Pauta d'observació	469
1.3.- Buidatge general de la Pauta d'observació a partir dels diferents registres	511
1.3.1.- Primer moment: contextualització	513
1.3.2.- Segon moment: realització	527
1.3.3.- Tercer moment: valoració	631
2.- Informacions obtingudes de les entrevistes a les mestres	643
2.1.- Escola TO. Entrevistes originals a les mestres	645
2.2.- Escola PI. Entrevistes originals a les mestres	659
2.3.- Buidatge general de la informació obtinguda de les entrevistes a les mestres	675
2.3.1.- A nivell grupal	677
2.3.2.- A nivell individual	689

Volum III

Annex 2 (1a part). Informacions referides als alumnes i les famílies	713
1.- Informacions obtingudes de les enquestes als alumnes	715
1.1.- Escola TO	717
1.1.1.- Enquestes originals dels alumnes per grup	719
1.1.2.- Buidatge dels resultats obtinguts de les enquestes als alumnes per grup	943
1.1.3.- Resultats totals de les enquestes als alumnes	993

1.2.- Escola PI	999
1.2.1.- Enquestes originals dels alumnes per grup	1001
1.2.2.- Buidatge dels resultats obtinguts de les enquestes als alumnes per grup	1119
1.2.3.- Resultats totals de les enquestes als alumnes	1152
1.3.- Resultats generals de les enquestes als alumnes de les dues escoles	1159

Volum IV

Annex 2 (2a part). Informacions referides als alumnes i les famílies	1179
---	------

2.- Informacions obtingudes dels qüestionaris als pares	1181
2.1.- Escola TO	1183
2.1.1.- Qüestionaris originals dels pares per grup	1185
2.1.2.- Buidatge dels resultats obtinguts dels qüestionaris als pares per grup	1443
2.1.3.- Resultats totals dels qüestionaris als pares	1481
2.2.- Escola PI	1487
2.2.1.- Qüestionaris originals dels pares per grup	1489
2.2.2.- Buidatge dels resultats obtinguts dels qüestionaris als pares per grup	1643
2.2.3.- Resultats totals dels qüestionaris als pares	1669
2.3.- Resultats generals dels qüestionaris als pares de les dues escoles	1675

Annex 3. Informacions referides a l'escola i els mestres	1683
---	------

1.- Informacions obtingudes de l'entrevista a l'equip directiu	1685
1.1.- Escola TO. Entrevista original a l'equip directiu	1687
1.2.- Escola PI. Entrevista original a l'equip directiu	1697
2.- Informacions obtingudes del qüestionari al professorat	1707
2.1.- Escola TO. Qüestionaris originals al professorat	1709
2.2.- Escola PI. Qüestionaris originals al professorat	1722
2.3.- Buidatge dels resultats generals obtinguts dels qüestionaris al professorat	1732

Annex 1

Informacions referides a la pràctica educativa a l'aula

- 1.- Informacions obtingudes de les observacions a l'aula. Pauta d'observació.
- 2.- Informacions obtingudes de les entrevistes a les mestres

1

Informacions obtingudes de les observacions a l'aula. Pauta d'observació.

1.1.- Escola TO

1.1.1.- Transcripció de les observacions realitzades en el total d'aules

1.1.2.- Traspàs de la informació obtinguda en les observacions a la Pauta d'observació

1.2.- Escola PI

1.2.1.- Transcripció de les observacions realitzades en el total d'aules

1.2.2.- Traspàs de la informació obtinguda en les observacions a la Pauta d'observació

1.3.- Buidatge general de la Pauta d'observació a partir dels diferents registres

1.3.1.- Primer moment: contextualització

1.3.2.- Segon moment: realització

- Introducció general del grup classe
- L'activitat del grup classe
  - . Inici de l'activitat
  - . Desenvolupament de l'activitat
  - . Final de l'activitat
- Incidències

1.3.3.- Tercer moment: valoració

1.1.- Escola TO

1.1.1.- Transcripció de les observacions realitzades en el total d'aules

TRANSCRIPCIÓ ESCOLA TO / CI-A

Dia: 5 de març de 1997.

Hora: 9,10 h.

Activitat: Lectura

Núm. alumnes: 18 nens/es.

9,10 h.

Tots s'han posat la bata i estan asseguts a taula. La mestra (MT) posa la data a la pissarra. Un nen mira la temperatura i el temps; parlen del temps.

9,11 h.

Entra una nena una mica tard i diu: *Bon dia*. La mestra demana el llibre de lectura a sobre la taula.

MT: Obriu tothom el llibre per la pàgina 9. Àngel, tu el primer, fins el punt. Tothom ha d'estar callat.

Àngel comença a llegir; la mestra va fent rectificacions.

MT: Alba continua.

L'Alba llegeix.

MT: Passem a l'altre pàgina.

Una altre nena llegeix. Van llegint d'un en un tal com la mestra va anomenant-los. La mestra fa observacions respecte a que hi ha lletres que ens enganyen (neutres). La MT fa un advertiment de que han d'estar ben asseguts.

MT: Sònia t'ha tocat. Mira el llibre mira! Ja has llegit a casa?

Nena: Si.

MT: Hem de llegir a casa, per què?

Nena: Per millorar.

MT: A veure l'altre línia. A veure si ho saps fer millor.

La Sònia llegeix la línia.

MT: No esta malament eh!, Sònia, carinyo!

La mestra fa observacions respecte al dibuix del llibre.

MT: Algú sap quins insectes són aquests?

Nens/es: Sí.

MT: Us en recordeu?

Nens/es: Sí. El grill i la llagosta.

Molts nens/es tenen la mà aixecada per intervenir als requeriments que fa la mestra respecte als insectes treballats anteriorment.

MT: Continuem que sinó no podem acabar; a veure Isabel.

La Isabel llegeix i la mestra li va fent observacions.

MT: Molt bé ho fas.

Fa atenció a alguns nens/es.

MT: Treieu el quadern de llengua. Escolteu-me a mi.

Nens/es: A quina pàgina ens posem?

MT: Mireu la pàgina 21. Poseu la data que ara us explico que farem.

Ambient de la classe, tranquil. Atents.

MT: Ja heu posat la data? A veure us explico. Aprofitant el que us he dit dels insectes, el que hem de fer és aquesta endevinalla: Què són les endevinalles?

Nen: Quan tens una cosa així... i fas així..

Nen: Endevinar una paraula.

Nen: És com una frase que tens que endevinar el que et diu.

Nen: Quan només tens una cosa....

MT: Normalment una endevinalla és una frase que a partir del que et diuen has d'endevinar què és. Aquí tenim unes endevinalles que primer hem de llegir i després endevinar-ho. Llegir la primera endevinalla.

La mestra posa a un nen sol, i li diu: Ni molestes ni et molesten.

MT: Tothom ha de llegir l'endevinalla fluixet. Dignes Daniel que has llegit.

Daniel llegeix l'endevinalla. La mestra fa atenció a una nena perquè interromp.

MT: Qui és?

Nen: El cargol.

MT: Per què has dit el cargol?

Els nens/es diuen diferents coses.

MT: Aquí hi ha uns dibuixos i un d'aquest ha de ser del que parlem. Surt una tortuga?

Nens/es: No.

MT: Les tortugues surten després de la pluja?

Nens/es: No.

MT: El cargol li agrada molt l'aigua. On hi hagi gespa o estigui moll pot ser que trobem un cargol. Poseu el nom del animal.

9,30 h.

S'incorporen dos nens a l'aula que venen de reforç. La mestra diu que agafin el llibre de lectura mentre ells acaben.

MT: A veure si podem acabar. Llegeix l'endevinalla Quina és la resposta?

Nen: El cargol.

MT: Escriviu el cargol.

9,35 h.

La mestra escriu el cargol a la pissarra.

MT: Esteu una mica xerraires.

Una nena s'acosta a la mestra i li diu: *Quan escric em fa mal aquí* (dit).

MT: Respon que no passa res, que és normal.

MT: Ara l'altre endevinalla, solets.

Va fent atenció a alguns alumnes. Els nens van llegint tret dels 2 nens que s'ha incorporat ara. La mestra al costat d'un nen ajudant-lo a llegir.

MT: Franc llegeix la segona endevinalla.

Franc, llegeix.

MT: Vigila les que ens enganyen, Franc.

Franc segueix llegint.

MT: Fes en to de pregunta... qui és?

Nen: La rana.

MT: La rana no, ho dieu en català.

Nen: Granota.

MT: Poseu la resposta, la granota.

9,40 h.

Els dos nens llegeixen el llibre (EUMO), la mestra escriu "granota" a la pissarra.

MT: Ara a sota. Ara qui ens queda... Vine aquí Franc amb el teu quadernet... a veure si escoltes una miqueta. El veieu aquí el cargol i la granota. Mireu, aquí sota heu de continuar i heu d'acabar d'escriure l'endevinalla. Heu de posar la segona i tercera frase i fer el dibuix del cargol. I a sota completar l'endevinalla de la granota. D'acord? A veure quina lletra més bonica que feu?

La mestra va passant per les taules.

MT: Ara Franc a treballar. Jo vaig passant per taules. Ui! Quina lletra més bonica, molt bé! A veure l'Àngel? No, no, tant petita no. A veure si ho feu ràpid, sinó la Miriam i la Laura.... s'esperen per fer tallers.

La mestra els hi pregunta que han fet en els tallers. Una nena diu que càlcul; la mestra pregunta a altres nens que han fet de grafies (ha estat dos dies malalta la mestra).

MT: Acabeu un momentet.

La mestra segueix preguntant a un nen que van fer ahir.

9,50 h.

MT: Ahora vosotras vais a empezar a hacer la noticia.

Nen: ¿Qué noticia?

MT: La que queráis.

Nen: Ja he acabat.

MT: Ui! Quin cargol més bonic. La closca del cargol no sempre és del mateix color. Ui! Aquest cargol té més closca que cos.

La mestra torna a estar al costat d'un alumne ajudant-lo. Un nen li diu a la mestra que no han fet càlcul mental; altre nena li diu que va fer càlcul i grafies. La mestra torna a preguntar a uns nens si han fet grafies o no; diuen que si, que van fer la "c".

MT: I de sorpresa? Quina veu fer?

Nen: La de la "g".

La mestra seu a taula i va preguntant fitxes de treball.

MT: El que vagi acabant que vingui a fer el seu taller; els nens van treballant. Ambient de silenci, parlen sense molestar, ambient tranquil. (La mestra va fent tocs d'atenció a alguns nens/es).

MT: Mireu que arriba l'hora del pati i el que no acabi no podrà sortir, eh?

Un nen s'acosta a la taula de la mestra, i aquesta li diu: *Molt bé.*

MT: Què et toca grafies? (li dona un full).

Un nen que s'aixeca i li demana color a la companya, altres nens/es treballen, uns altres juguen i parlen. La mestra va corregint individualment el treball fet i els hi dona altres feines: grafies, dictat mut, notícies, càlcul. La mestra crida a alguns alumnes perquè vinguin al seu costat a buscar feina.

Nen: Senyoreta, hem fa mal el cap.

MT: De què? De parlar tant?

MT: Cristian!, ja estàs? Vinga va!

MT: Sergi... Sergi... Shhhhhh!

Els nens/es es van posant en fila a la taula de la mestra.

MT: De quin color us heu apuntat aquesta setmana?

Nen: Cap.

MT: Però vosaltres sabeu que us heu d'apuntar a un color (tallers). Aquesta setmana ens apuntarem en lila.

10,00 h.

Ambient de silenci i treball. La mestra va fent valoracions del treball, individualment i dona més feina. Torna a fer atenció a alguns alumnes: Miriam, Àngel per a que treballin.

Nen: Senyoreta em poso amb el Sergi.

MT: No. Queda't on estàs que treballaràs millor.

Se li forma una cua a la taula. No es molesten ni fan enrenou.

Nen: Senyoreta m'emporto la safata?

MT: Agafa el color i ja està.

Ambient de treball.

10,10 h.

Nen: Jaestic de la notícia! (doblega el full per la meitat i comença a fer el dibuix).

Es manifesta un nivell d'adquisició d'hàbits de treball força bó. Pregunten molt poc a la mestra. Nivell de relació entre companys, molt bó. No hi ha pica baralles. La mestra va fent observacions.

MT: Recorda que sempre... es posa punt, Isabel. Molt bé, acaba aquesta paraula una altre vegada!. Sebastià a partir d'aquí continues.

Bon nivell de concentració en el treball. No hi ha cap alumne que no faci res.

MT: Cristian encara estàs per aquí? Mira el rellotge. Vinga!

MT: Tanta gent aquí, jo no vull, eh? (fila).

Nen: A partir de dos.

Els nens tornen al seu lloc.

Nen: Solo pueden haber 3. (Treu els nens que sobren).

10,17 h.

Toca la sirena del pati.

MT: Bueno! Em sembla que ningú podrà sortir al pati.

Continuen fent feina.

10,20 h.

MT: Bueno nens, em sembla que avui anirem una mica endarrerits. Ens hauríem de quedar tots, però avui com que hi ha una mica d'embolic, ho deixem i continuarem després del pati.

Els nens/es desen el treball i agafen l'esmorzar. La mestra fa que deixin tot recollit i endrecin la taula, cadira, etc. Els nens/es fan fila.

10,22 h.

La mestra els fa sortir poc a poc i els acompanya fins el pati.

TRANSCRIPCIÓ ESCOLA TO / CI-B

Dia: 7 de març de 1996.

Hora: 9 h.

Activitat: Dictat

Núm. alumnes: 24 nens/es

9 h.

Els nens/es estan per l'aula, hi ha que es troben asseguts, i hi ha que es troben dempeus xerrant amb els amics, parlant amb l'observadora, o veient uns dibuixos que havien fet el dia anterior, en l'hora de gimnàstica, degut a que el professor d'aquesta assignatura no havia donat la classe.

Mestra (MT): (cridant). *Podem seure ja i deixar de veure les obres d'art*

Es refereix als dibuixos. Alguns nens/es seuen però altres continuen amb el que estaven fent, sense fer cas a la MT, en realitat ni l'han sentida

MT: *A veure seiem (continuen igual). Seiem (igual). Una..., dues..., Alba ja està bé..., ja està bé... ja ho has mirat tot.* (continuen xerrant i n'hi ha que encara no estan asseguts). *Escolteu, ahir..* (interrupció, molts continuen sense seure, tots estan xerrant). *Valeee!*

La mestra vol fer un dictat i busca entre diferents llibres per triar el text que dictarà.

MT: *Bé a veure. Avui hem tingut molta estona, eh?, per fer la xerradeta, xafardejar totes les qüestions d'ahir. Després, com sempre, quan acabem les feines d'avui, doncs passem a acabar-ho, eh?. I com avui tenim a la Carme, doncs a l'hora de vernissar intentarem buscar un lloc i començarem a vernissar-ho. Els que no han pintat el marc, no m'acaba d'agradar com queda perquè es veu massa blanc tot el de fora, eh?... (interrupció del Carlos A. dient: *pues yo he pintado...*)... el que si vam dir és que si es pintava, que és pintava el marc, però d'un color només, perquè començar a fer el marc de coloraines, tampoc quedaria bé.*

Un nen intervé, sense alçar la mà, explicant que un company no ha vingut a classe. La mestra alça la veu perquè la resta de la classe la pugui escoltar bé.

MT: *Però quan es pinta tot igual i ben lliç així, queda bé. Aquí veiem un (la mestra ensenya el dibuix, i uns quants comencen a dir jo), de groc, oi? (altres diuen el nom de la persona que creuen que és el dibuix), de groc, oi? (el Raül intenta començar a explicar una història seva, però la mestra continua explicant).*

9,05 h.

MT: I llavors ressaltat molt més, perquè mira un que el té el marc pintat, així pintat, eh?, contrastant amb un que no el té, per exemple aquest... (ensenya un altre dibuix, i el Carlos A. diu que és de l'Antonio), ... no digueu que no queda aquest molt més ressaltat, més eh?, més maco.

El Daniel R., que és el que ha fet el dibuix, crida a la mestra per explicar-li quelcom del dibuix.

MT: Encara que hagi pintat per dintre tot (es dirigeix al Daniel per explicar-li; altres nens/es intenten dir-li quelcom a la mestra; altres es riuen del dibuix que està ensenyant), el de fora es veu .

El Daniel R. acaba cridant molt fort a la mestra de manera que aquesta ha de deixar de parlar. Després del crit la classe ha començat a fer una mica d'enrenou, perquè s'estan rient del dibuix, però la MT talla deseguida. La Cristina vol dir quelcom sobre el dibuix però la mestra no li deixa perquè el Daniel R. podria sentir-se ofès.

MT: No! era un exemple de cada, no m'interessa de qui son. Era un exemple de cada, eh?. No comencem...

La Cristina continua volent parlar, i talla a la MT dient: "MT, però". La MT la torna a tallar.

MT: Era un que no estava pintat i un que si, i jo dic: a mi m'agrada més, penso que queda molt més acabada la feina, si el marc es pinta, i tot del mateix color, un que sigui per tot igual, eh?, queda molt més uniforme i millor.

La Cristina continua intentant parlar i diu: *però senyo si pintem tot el marc...*, s'entranca i el Aitor, que sembla saber a què es refereix la Cristina diu: *on posem el títol?*

MT: Aquí dalt queda una miqueta d'espai.

El Daniel S. li diu a la MT que el títol es podria posar pel darrera. La MT continua parlant. Altres comenten la seva opinió sobre el títol.

MT: El que passa, escolta hi ha una cosa que no entenc aquí. El mar està baix i els peixos que estan, volant?

Nen: No, estan saltant (riure de l'Aitor).

MT: Oh, però quan un salta, creus que va tant recte així en el aire o el seu cos...?. Tú creus que això dóna sensació d'estar saltant?

L'Aitor diu que estan volant. Alguns riuen i altres comenten el que pensen.

MT: No, no. Podrien estar fora és veritat. Jo ja sé el que vols dir. Allò que hem vist tots per televisió i també... al veure peixos (l'Aitor explica com creu que haurien d'estar). Clar, però el seu cos està una mica encorbat, perquè estan fent el salt. I tu has fet uns peixos súper rectes que semblen que vagin en fila índia, eh?

L'Aitor continua explicant per la seva banda.

MT: ... al sortir a l'hora del pati, en fila. Has vist o no?. Li ha faltat aquesta idea del moviment, de que el seu cos estigués corbat com quan salten.

9,10 h.

Entra el conserge per la porta, portant un esmorzar.

MT: Qui ha estat avui el despistat (un nen diu la Cristina).

MT: Sort del conserge, eh?, sinó més d'un es quedaria sense esmorzar

El Carlos A. comenta quelcom al conserge sobre l'esmorzar que es va deixar un altre dia un altre nen.

MT: Si, no si quan no és l'un és l'altre. D'acord?, esteu d'acord amb això o no?.

Molts contesten que sí. El conserge ha marxat i el Carlos A. continua explicant en alt el que havia començat.

MT: Val, ja està.

El Carles A. diu que la fila dels peixos està millor feta que la que ells fan cada dia. A l'hora del pati. L'Alba diu a la MT que el Daniel R. ha pintat el marc de color daurat. La MT es fixa més en el comentari de l'Alba, mentre que el Carles A. repeteix el seu, dient: *la fila de los peces lo hacen más bien que la de nosotros.*

MT: Ja ho pots dir, bastant millor, eh?, perquè aquests sí que van rectes. Com un pal van.

Nen: Y nosotros vamos torcidos (el Dani S. fa també un comentari de la fila).

MT: Bé ha hagut una mica de tot, eh?, el que passa que jo vaig donar dos o tres idees i ja hi ha gent que me les ha copiat.

Molts dels nens/es diuen que ells no i fan alguns comentaris. Diu al Víctor: *un dia a casa, dius* (alguns nens/es repeteixen el títol i riuen).

Nen: Dos.

MT: *Dos dies a casa perquè ha estat malalt no?, i s'ha enrecordat molt. Però resulta que tu no et fas dintre de la casa, has sortit a la natura, no? (comentari del Dani S.). Si li poses el títol "dos dies a casa" i resulta que estàs tu a fora al jardí, vol dir que estar dintre a casa malalt no t'agrada gaire, eh?. Tu ja t'has dibuixat a fora curat, ja estàs curat de la malaltia (comentari nens/es). Aquesta m'ha semblat molt original, eh?*

MT: *Títol: la finestra rosa. Una finestra, amb els seus braços, les seves cames (comentari d'alguns nens/es). Una cosa de classe que no té vida (el Dani parla fort, interromp), que no té vida que no parla ni res, i una persona en un dibuix el converteix en un personatge més. Ara mira si podríem fer històries amb aquesta finestra. Podria ser la finestra de ...*

Interrupció del Dani S., comentant quelcom que no té molta relació amb el que s'està parlant.

9,15 h.

MT: *...la finestra dels gelats, perquè veig que porta un gelat a cada mà. La finestra llaminera, no sé. A partir d'aquí podríem fer moltes històries. I rosa doncs em sembla original, perquè, la veritat, no és que un vegi pel carrer masses finestres roses, veus blaus, marró, verd, però finestres roses. Llavors es nota una mica així de ...*

Nen: *Molt original.*

MT: *Molt original, si. (Ensenya dos dibuixos molt iguals). Aquestes dues diuen que no se l'han copiat.*

Nena *S'hem va copiar de mi.*

MT: *La idea del conte, no?*

Nena: *El castell encantat.*

MT: *I tu com el titularàs? (referint-se a la Cristina, que li contesta que igual). Carai! (riures) i dius que no s'assemblen. (la Cristina explica perquè no s'assemblen).*

MT: *I aquest que no es veu quasi el títol. Un dia al mar...*

Alguns contesten de qui és, i el nen que l'ha pintat també.

MT: *Aquest no només ha pintat el marc sinó que també el de fora del marc, ha pintat la paret també, del quadre. Aquí si que no li podem posar títol, li han posat, però el que passa. Està posat aquí però .... Mira, mira, mira, mira!. A què us sona això?*

La MT ensenya dos dibuixos de dos nens/es que seuen a taules diferents i que han dibuixat el mateix.

MT: *Un dia a la muntanya... i per aquí un altre dia a la muntanya. Bé ningú farem el mateix.*

Un dels nens/es que ha fet aquest dibuix diu que ell va ser el primer en fer-ho i que l'altre se'l va copiar.

MT: Però si tu estàs molt lluny d'ell. Però tu estàs a l'altre punta, com...

L'Aitor diu que el títol està mal posat, perquè posa "muntana".

MT: Si però ja no se "le olvidarà" mai més, perquè va anar tres vegades a mirar-ho a la paret, oi?

Es refereix a que al final de la classe hi ha poemes, refranys, dibuixos, etc, on surt la paraula.

9,20 h.

MT: Al matí i a la tarda també (continuen dient que està mal fet) jo no dic "muntana" dic: muntanya (alguns repeteixen la paraula correcta). I tu, com és que has fet el mateix títol estan tan lluny d'ell? Què és casualitat això (el nen que ha fet el dibuix no està, per això contesta l'Antonio dient que és que s'ho va anar a mirar), no ho saps Antonio (l'Antonio diu que sí). Quina casualitat, un assegut a cada taula i fan el mateix dibuix (l'Antonio continua amb la seva, i altres nens/es demanen a la MT que miri el seu dibuix).

MT: Bé la Montse ens explica una mica el conte. Llegeixo el títol: "una platja molt bonica". Però el títol és ple...

Els nens/es es riuen perquè és un dibuix abstracte.

MT: A veure Montse, va, explica'ns una miqueta. Una platja, que veus aquí?, el mar?, què més?, què és tot això ...

Els nens/es continuen rient.

MT: I per què rieu?. Vosaltres no heu vist quadres de senyor grans que fan unes taques, que ningú entén que són (l'Alba diu que ella sí) i ells ho expliquen.

Els nens/es continuen donant la seva opinió. El Dani S. està sobre la taula ocupant part del lloc de la Bea, aquesta li diu que baixi i el renya, el Dani pega a la Bea i aquesta es posa a plorar. El Dani pregunta a la Montse per que ha fet el dibuix així. Algú s'ha adonat de que la Bea està plorant i ho ha dit en alt, la MT diu que ara parlarà amb ella.

MT: Montse que és això, digues. És la seva manera de veure la platja, no ha de ser la típica platja que tots dibuixen.

Montse: És un riu... és un riu (la Bea continua plorant).

MT: No això és una platja, perquè el riu va a parar al mar. Això que és les ones?

La Montse contesta que sí amb el cap.

MT: I això groc que volia dir, la part diguéssim de fora, la sorra o què?

Nena: El sol (tothom dona la seva opinió).

MT: El sol faria aquest llum?, tota aquesta calor a la platja?

Alguns nens/es comencen a criticar el dibuix i a dir que quina manera de dibuixar.

MT: Bueno, si ella ho veu així s'ha de respectar, escolta. I aquí tenim també un dibuix de ... (els nens/es diuen que és de la Noemí) ... que no ens interessa l'autor. És un triangle que va voler recuperar el seu cos, té braços, peus. I mira, no sé. Històries que podríem fer amb aquest triangle que tenim aquí?, igual que amb la finestra.

Els nens/es donen la seva opinió.

MT: Encara li falta tot això (referint-se a que el dibuix no està acabat de pintar) perquè ara es veu molt blanc. Però molt bé. (Alguns pregunten pel títol). El triangle original. (El Dani parla amb la Bea, perquè deixi de plorar). A veure, el que ha estat una mica original, el que no ha mirat a veure que feia el veí. El mar i els vaixells. Deu n'hi dó eh?, aquesta balena! (els nens/es comenten el dibuix), ell ha fet el mar com si fos ....., per això ha canviat de color blau, per diferenciar el cel del mar, oi?.

El Daniel S. torna a parlar amb la Bea per que deixi de plorar, i li diu perquè li ha pegat. En la conversa fiquen també a la Maria com a testimoni.

9.25 h.

MT: (agafa un altre dibuix) La Maria, la Corona, i ja està, una corona, eh?. Una corona de rei o de reina.

El Carlos A. diu: a la MT que la Maria primer anava a dibuixar un castell, però que li va sortir una corona, ho diu en castellà.

MT: I clar aquest segur que és algú de la seva taula.

Ensenya un altre dibuix que és també una corona. La Maria diu que és el Daniel S., que s'ha copiat de ella.

MT: I el d'aquí dintre, i les coses que tens aquí dintre al cap, eh? (alguns nens/es riuen perquè se l'ha copiat i comenten amb la Maria si se l'ha copiat el Dani o ella). No tenies res més, no tenies res més en aquest món que dibuixar això. La corona del rei i de la reina, també ell ha posat. Ho sigui que se la canviaven, eh?, la corona. El rei i la reina se la passaven de l'un a l'altre.

Rebombori, somriures, crits provocats per un dibuix que ensenya la MT.

MT: *Dos personatges de la natura que també tenen vida perquè tenen cames, peus, boca... que seria... (el Daniel R. es queixa perquè l'Alba sempre fa els dibuixos relacionats amb l'amor). Però mira (el Dani S. encara parla amb la Bea per que li perdoni i ve a queixar-se a l'observador perquè la Bea no el vol perdonar). La Bea ens ha fet la primavera, el que passa es va equivocar, perquè clar va començar a pintar la casa de la primavera amb els colors negres i llavors es va donar compte ella mateixa que una casa negra com a casa de la primavera era molt trista, perquè els colors a la primavera són alegres, vius, ... (els nens/es opinen sobre el canvi de colors i sobre el dibuix) és igual el cas és que no quedava molt bé i va intentar convertir aquella casa trista en una més alegre de primavera i mira els colors aquí, quina diferència.*

Tothom comença a parlar i a dir la seva, hi ha nens/es que no expliquen res relacionat amb els dibuixos. L'Alba explica una història sobre ella i la seva cosina quan un dia van pintar amb molts colors diferents. Tots comencen a parlar a l'hora i no deixen a l'Alba explicar la seva història relacionada amb els colors.

MT: *qui està parlant (li diu a un nen que talla a l'Alba, continua parlant fins que acaba la història. La MT es dirigeix al nen que parlava abans). Digues. (El nen fa referència al fet de que el títol del dibuix de la Bea està mal escrit, i diu com hauria de ser).*

MT: *però ja és molt no?. Per a una nena que està aprenent a llegir és molt, perquè només sap algunes lletres i primavera són quatre cops de veu és difícil d'escriure, eh?: pri-ma-ve-ra. Doncs si ella està començant ara a escriure és fàcil que es deixi una lletra o dues. No és igual la paraula, jo que sé, peu o mà, que la paraula pri-ma-ve-ra.*

Els nens/es practiquen els cops de veu de la paraula primavera.

MT: *Bé,... més o menys ja estan tots comentats. Alguns són molt semblant als altres.*

Alguns diuen que el seu dibuix no ha estat comentat, altres fan referència a quelcom que els ha dit la MT del seu dibuix; la MT parla amb la Karla sobre alguns deures, i en general tothom està xerrant.

MT: *Bé, canviem el dia. Avui és dia set i és dijous.*

La Noemí, l'Andrés i el Dani S. posen el dia a la pissarra i al calendari que hi ha al final de la classe. Els altres xerren.

MT: *A veure (tots van a la seva, observen com posen la data a la pissarra, i parlen cridant). Un altre dia com tots... (la classe continua amb molt soroll. La MT ha de parlar cridant molt). Sandra, si avui és dijous què era ahir? (el Carles A. contesta bé, i la Sandra repeteix el que ell diu).*

MT: *Molt bé. Carles A. jo sé a qui ho pregunto. Si avui és dijous què serà demà?. Pensa, pensa... Un dia que t'agrada molt perquè vas al terreny..., pensa. (el Dani S. està esborrant la pissarra saltant, i despista a la classe). Què és això?. Escolta has d'esborrar com les persones no com els saltarins. Què...? què ve?. Què ve després del dijous? (molts comencen a donar la resposta). Jo també ho sabia dir.*

Nena: Diumenge (els altres nens/es comencen a riure's i a dir que no és diumenge, que és divendres).

MT: Diràs divendres. T'enrecordaràs?

La MT intenta dir quelcom, però es forma un gran soroll a l'aula. Cadascú està fent el que vol, i han pujat el volum de sobte. S'aixequen, peguen al del costat, xerren,... Algú s'ha adonat de que la MT no diu res, que s'està enfadant i està esperant a que es callin. Un nen comença a cantar: "*La MT està esperant, la MT està esperant,...*", cançó que canten sempre que es descontrola la classe, perquè és una manera de que la MT no hagi de cridar i tots els nens/es s'adonin de que han de callar.

9,30 h.

MT: Ara mateix, en aquest moment, si hi ha quatre que estan ben asseguts, ja són molts, serien molts. (A un nen) Posa els peus a terra. No estàs a la muntanya. Seu bé. Ara sí, però estaves mirant cap allà i amb pla xerif, obert de cames. Molt bé Raül, eh?, molt bé (és l'únic que està ben assegut, i callat). *Victor, seu* (el Víctor comença a explicar per què està dempeus). *Val. Em dius el mes Karla.*

Nena: Març (el Víctor continua a la seva, xerrant).

MT: Em dius el .... dia, de la setmana? (el nen o la nena respon). *Dijous* (repeteix, perquè no s'ha sentit molt bé i per que els altres ho sentin). *Em dius el número, Sara?. Estan tocant facilets.*

Nena: Set.

MT: Molt bé, set. I demà que serà, Sara? I si avui és set, què serà demà?

Continua havent un fort soroll, alguns encara xerren, i no estan atents. La MT i els nens i nenes que participen a la classe han de cridar una mica per que els altres els sentin. Molts dels nens/es es dediquen a contestar quan se'ls pregunta a ells, però deixen d'escoltar quan ja ho han fet. Altres estan atents al que la mestra pregunta però contesten fora del seu torn.

Nena: Vuit.

MT: Clar, vuit, i ahir era sis. I l'any, a veure, l'any. Bea, tu saps l'any, tu?

La Bea contesta i ho fa bé, però molt fluix.

MT: Molt bé, però si ho dius més fort..., sentiré més a tu que als altres que no he preguntat (es fa una breu pausa perquè molts nens/es estan xerrant. Callen). *Estació, Andrés. No l'estació de metro, eh? De Santa Coloma, ni del pueblo, no* (somriures, i s'escolta la resposta correcta), *no pregunto això.*

Nen: Hivern.

MT: Segur que estem a l'hivern?. I a veure, a veure, vaig a fer una pregunta difícilíssima (ha d'acabar pujant molt el to, perquè molts nens i nenes comencen a parlar fort). *Si la primavera comença el vint-i-un, i estem a set, algú sabria arribar amb el pensament?, per saber quants dies falten* (comencen a dir que sí, i a comptar. Molts d'ells ho fan en alt).

MT: Va (pausa). Hauriem d'anar de set a deu, després de deu a vint, i després sumar-li una. És difícil, eh? .

Comencen a dir la resposta. Un nen o una nena diu vint-i-un, i tots els altres es dediquen a repetir aquest número en comptes de pensar la resposta correcta.

MT: De set a deu (alguns nens respon, però no el correcte, perquè ho fan sense pensar), quan va, de set a deu (tornen a donar moltes respostes, i un nen o una nena encerta la correcta), tres. De deu a vint? (tornen a haver moltes respostes diferents). Va, deu, i tres, tretze, i una més? (moltes respostes diferents). No..., tres i un? (moltes respostes diferents, i entre elles la correcta, que repeteix la MT). Doncs això queden, catorze dies (els nens i nenes repeteixen la resposta. Passada una estoneta comencen a esverar-se) Catorze dies per a la primavera. (Continuen cridant durant una estoneta).

9,35 h.

MT: Molt bé (continuen cridant. La MT ha de parlar amb un to molt alt). A veure, he pensat avui fer un... (interrupció, nens i nenes repetint el que diu la mestra) una cosa de llengua que és diu un "dic-tat". A veure si... (queixes dels nens i nenes; diuen que no ho volen fer) algú... (les queixes continuen) em sap explicar (queixes; palmes de la mestra, juntament amb Shhhttt!). L'Alba què ha dit?, què si que sap el que és?, o què no sap el què és?

Nena: Que si.

MT: Doncs va, digue 'ns-ho.

Nena: La meva germana... un dia em va dir.. que em feia un dictat....que era... que era...

MT: Un tros...

Nena: Què?

MT: Un tros de lletra, un escrit (alguns nens/es estan atents al que diu l'Alba i altres no). Bea, escolta què és un dictat, eh?, escolta-ho!.

Nena: I que... i que tenia... tenia que...

MT: ... anar escrivint...

Nena: Si.

MT: ... el que sents. Aquest any hem fet alguna vegada dictat de números, però és que el dictat de números és més fàcil, perquè si tu te 'ls saps bé, i aquí, en general, us ho sabeu bastant bé tots, doncs, 63, 2, 41, ..., (pausa) això és ràpid d'escriure. Però quan un fa un dictat de llengua, ha de fer paraules, ... (pausa) i això vol dir que ha d'anar escrivint..., però en compte, s'ha d'espavilar, perquè després ve una altre, jo continuo dient, eh?. (pausa) I llavors, s'ha d'anar fent cada frase, perquè ho farem per frases. I llavors, veurem com ha anat. Qui s'ha menjat alguna lletra, qui ha fallat en alguna paraula, eh?. Després ho comentarem tots plegats.

MT: Avui si que és important que us col·loquèssiu la carpeta. Perquè ningú hauria de copiar del costat, intentar... escriure.. com ell sap..., el que ell sap, si li falta alguna paraula o algun so, no passa res, però que ell fes el seu propi dictat, eh?. Perquè és que sinó, si anem mirant així a veure què és el que ha posat l'altre, no estem fent un dictat, estem fent una còpia. I això és diferent, una còpia vol dir mirar, (pausa, mentre els encarregats de cada taula van a buscar el material) només val la pena repartir llapis de fusta, perquè no s'embruti molt.

Els nens/es van treien la carpeta mentre la MT busca els llapis a repartir, ja que a molts nens/es els hi falta. Molts nens i nenes s'han aixecat per ajudar a la MT a buscar els llapis, altres també s'aixequen, però per barallar-se amb els seus companys. La classe està bastant descontrolada, mentre la mestra busca material. En la taula en la que es seuen els nens i nenes amb més problemes d'aprenentatge: Bea, Maria, Carlos A., Daniel S. i Montse, tots comencen a canviar-se de lloc, per poder copiar entre ells. Dos nens/es s'estan barallant en mig d'un espai buit que hi ha al final de la classe, l'Alba fa veure a la MT que els separa. Els nens/es de la taula de la qual parlava anteriorment comencen a cantar. La mestra no acaba de decidir quin dictat fer, perquè en tots els textos curts trobats surt alguna paraula difícil. El Dani S. va a la taula a xafardejar. La classe comença a desmadrar-se. El Dani S., que ja havia tornat al seu lloc, diu a la mestra que la Maria s'ha canviat de lloc. La Karla ve a queixar-se del Raül.

9,40 h.

MT: Bé, escolteu una cosa, els he posat nous perquè ...

Es refereix als llapis. Alguns nens/es es barallen per repartir-los ells/es. No acaba la frase perquè renya a alguns nens/es que no seuen i fan massa soroll.

MT: Ara anirem a veure si podem fer un tros de goma, perquè... (un nen pregunta per les gomes noves). No, noves no en tinc. Dic a veure si podem fer...

Interrupció de la classe i soroll. Cadascú diu la seva no s'entén res del que diuen. La mestra continua buscant el dictat.

MT: A veure, posem a la primera línia ben posada la data d'avui, en un costadet del nom per que jo pugui ... (tothom parla a la vegada, i fan preguntes a l'hora). A la primera línia de dalt ... (els nens/es continuen xerrant). Va, si ha de portar tants problemes la carpeta la deixem fora, eh? (el comentari està dirigit a la taula de la Maria, de la Bea, del Dani, ..., que tiren a la taula les carpetes dels companys de taula).

MT: Així, en forma de "L" s'ha de deixar la carpeta, sinó, no serveix per a res (uns parlen entre ells, altres escriuen, altres canten, altres pregunten a la mestra on s'escriu la data...). Vinga la data d'avui ben posadeta a la primera línia que té pauta i sempre començant per la ratlleta que creua el paper en vertical.

Continua havent xivarri a la classe, i els nens/es continuen fent la seva. Hi ha que escriuen la data. El Dani S. està posant la data a la carpeta, per cridar l'atenció. La professora no s'ha donat compte.

MT: Maria, no t'ho dic més, eh? (la situació de la classe continua igual). Seu bé. Seu bé, perquè tot el dia estàs tombat (es dirigeix al Carlos A. que té el costum de tirar la seva cadira cap endarrera i tombar-se. Alguns nens/es es queixen de que no tenen gomes). No n'hi ha més de gomes, perquè com igualment les perdereu. He d'anar a buscar-les.

Parla un ratet amb els nens/es, per dir-lis que perden i destrossen les gomes desseguida. Els nens i nenes continuen amb la seva de que no tenen gomes.

MT: Però, què esborrem?, què esborrem ja?, si la data està posada, i l'hem posada moltes vegades. És que alguns ja esborren per esborrar, eh?, sembla que disfrutin esborrant. Si tinguéssiu les mateixes ganes d'escriure que d'esborrar, que bé aniríem. Vinga. Ara a la línia següent... (molts nens/es demanen a la mestra que s'esperí)... no, si no dicto, només dic que a la línia d'abaix poseu aquesta paraula, que se sàpiga la feina que hem fet. I s'escriu així (escriu "dictat" a la pissarra, i molts nens la llegeixen), però al mig, com quan posem el títol d'un conte, al mig, a la línia d'abaix, al mig, dictat.

La Bea no sap que s'ha de fer i pregunta al Dani S., que tampoc ho sap i li diu clarament i en alt. La MT va passant per les taules dient on han de posar la paraula dictat.

9,45 h.

MT: Per exemple aquí, eh?, dictat. Al mig a la següent línia (una nena li pregunta si a la línia petita, referint-se a que la distància més petita entre les línies horitzontals que serveixen de pauta). Sempre s'escriu dins de la pauta. Però al mig, al mig, al títol, aquí.

La mestra ha anat a veure com ho fa la nena que preguntava i la guia més directament fent-li un senyal al full. La classe en general, o està intentant escriure el títol, o bé estan xerrant. La MT va per les taules, donant-lis indicadors de com ho han de fer, i corregint els errors que alguns comenten.

MT: Molt bé Víctor, molt bé. (Hi ha nens i nenes que s'ajuden entre ells. Els nens/es que ja han escrit el títol fa estona, comencen a avorrir-se).

Nena: Senyo dicta... Senyo, dicta jaaaaa.

La MT al principi no li fa cas, però els altres nens i nenes que també han acabat de posar el títol segueixen a l'Alba i comencen a demanar a la MT que comenci a dictar.

MT: *A veure. Heu acabat ja de posar dictat? (alguns contesten que no i altres que si). Mira el Dani, mira el Dani, "otro que mal". On vas allà baix escrivint dictat? (enrenou general de la classe). A veure, llegiré, no s'escriu (alguns nens/es li demanen que no comenci encara), llegiré dues vegades tot el tros sencer, el trosset que farem seguit (l'Alba li pregunta si dictarà una frase), i després el dictarem. Perquè quan un sap de què va el tema (l'Alba torna a preguntar el mateix més fort. La Bea està xerrant, i se sent un enrenou a la classe). Però Bea, prou ja de parlar (cridant l'Alba torna a preguntar el mateix). És un trosset, al final és com una mena de..., ja ho veureu. És un escrit petit que parla d'un animal, com que aquests dies hem parlat d'animals tot el dia doncs he agafat aquest trosset.*

Nena: *MT, MT, quan tu parlis hem d'escriure?*

MT: *No ara, eh?, no. Ara vaig a llegir, per que sabeu de què va el tema. Només escoltem. Quan jo digui: ja!. Dictaré. Val?. A veure. Aquell que hagi escoltat molt el tros, després li serà molt més fàcil, perquè les paraules ja les haurà sentit, ja li sonaran, eh?. No és igual començar a dictar ja, pa-pa-pa-pa, que haver escoltat dos vegades el tros, perquè ja saben de què va (la taula de la Maria, la Bea, etc., està xerrant).*

MT: *Maria de veritat, eh?. Si heu d'estar interrompent la taula, tota l'estona dictant, val més que no ho feu, val?. Diu així: "L'esquirol és molt saltaire, que per l'aire fa camí, amb un ram de cua en l'aire, salta d'un pi a un altre pi". Ja està, és un trosset dedicat a l'esquirol, i a més, fa rodoli. Val?.*

Alguns nens/es han començat ha escriure.

MT: *Torno a llegir-ho. No s'escriu. Torno a llegir-ho, no s'escriu, s'escolta. "L'esquirol és molt saltaire, que per l'aire fa camí, amb un ram de cua en l'aire, salta d'un pi a un altre pi" (tots estan callats mentre la mestra llegeix el tros). Ara clar, sembla fàcil, però ara haurem d'escriure i com que hem d'anar pensant els sons, triguem una mica, depenent de que coneguem el so. Jo ara faig la frase.*

Nena: *I nosaltres l'escrivim.*

MT: *I vosaltres us poseu a escriure-la (una mica d'enrenou; estan una mica nerviosos perquè no saben molt bé si els sortirà). Comencem.*

Nena: *Comencem. Ja!*

9,50 h.

MT: *L'esquirol... (pausa. Silenci. En general, tots els nens i nenes estan intentant escriure la paraula, encara que a la majoria els hi costa bastant).*

Nena: *Ja (els altres s'esveren perquè encara no han acabat i comencen a pensar en alt).*

MT: *No, no es va dient: ja estic, eh?, no, perquè els altres van al seu ritme. L'esquirol...*

Nen: *L'esquirol, ja està.*

MT: *... és un ...*

Pausa, silenci. La concentració de la classe és la mateixa, de moment tots segueixen el dictat i intenten escriure-ho. El Dani està seguint, però diu en alt el que va escrivint. La MT li diu que ho faci pensant.

MT: .. saltaire... Algunes enganyen, eh?, recordeu-vos que en català algunes enganyen. ... saltaire ... (pausa) ... saltaire ... (la classe comença a pensar en alt, en general. No hi ha tant silenci com abans, però el soroll no és fort).

Nen: Ja està!

MT: Repeteixo la frase. No es va dient ja està, perquè es despista. Hem d'aprendre a aixecar el llapis i a esperar. Repeteixo aquest tros: "l'esquirol és un saltaire...". Continuo: ... que per l'aire..., que..., per... l'aire (comentaris dels nens/es, sobre el "que") ... que, per l'aire... (els nens/es tornen a intentar a escriure). Recorden bé ... (la Maria continua escrivint, però molts altres dels nens/es amb dificultat en la lecto-escritura s'han perdut, i comencen a parlar)... que per l'aire ... (pausa) ... fa camí..., ... que per l'aire fa camí...

El Dani s'ha perdut i va a l'observadora per que l'ajudi, per no molestar a la MT.

MT: Punt i coma. Punt i coma és això (ho escriu a la pissarra). És una manera de descansar quan estàs llegint. Punt i coma, hi ha el punt sol, hi ha el punt i coma, doncs punt i coma. Això quan llegiu més ràpid ja us ho explicaran (enrenou a la classe. Alguns de la taula del Dani s'han perdut del tot i pregunten al del costat, i intenten copiar, però fan que es perdin els altres). Atenció en aquest tram, eh!. Perquè està a la paret, i ja us ho he explicat: ... amb un ram..., ... amb un ram... A veure quin "amb" serà. ... amb un ram... (els nens/es intenten escriure, fins i tot els de la taula del Dani). A veure quin "amb" serà, si aquest o aquest d'aquí.

Nena: MT, ram és amb..., és amb una "R".

MT: Ram (repeteix lentament)... amb un ram... (els nens/es xerren sobre el comentari, o fan d'altres a la MT. En Carlos M. ha arribat al marge dret del full, i diu que no hi cap. No pensa en començar una altra línia). Escolta, quan a un se li acaba el paper baixa a l'altre ratlla, hombre!. Ja s'entén. Ja s'entén. Per això té tantes ratlles el paper. Quan s'ens acaba passem... (alguns demanen a la mestra que continuï el dictat)... amb un ram de..., ... d'una... (els nens/es continuen pensant en alt). No et pots aixecar en un dictat, si t'has perdut en una paraula continua (es refereix al Daniel S., que s'ha perdut fa estona i comença a estar avorrit).

Nen: Pues déjalo, que no lo hago más.

9,55 h.

MT: *Mira, has de ... (l'Aitor fa estona que està dient que repeteixi, encara que la MT està parlant amb el Dani). Segona frase,... que per l'aire fa camí.. (els nens comencen a esverar-se, mots s'han perdut). Val, ei, ei, ei. Parem un moment, parem. Torno a llegir tot el tros que hem fet, eh?. El que hem fet: "l'esquirol és un saltaire, que per l'aire fa camí, punt i coma, amb un ram, amb un ram, de cua en l'aire, de cua en l'aire (una nena li diu que repeteixi) de cua en l'aire. No, no, no, escolta, no desisteixis, eh? (el Dani ja no intenta escriure res del dictat). Intenta-ho, que jo vegi com ho has intentat en el teu escrit. ... en l'aire..., ... en l'aire... (entrenou general) en l'aire.*

Nen: *Aquí, en l'aire (senyalant cap amunt).*

MT: *La cua en l'aire (els nens comenten que com pot estar la cua en l'aire). La cua en l'aire vol dir, pujada cap amunt. De cua en l'aire. La última frase ja. ...salta...*

La Cristina diu en alt que s'ha equivocat, altres nens diuen que ells també. Altres estan totalment perduts. Són pocs els que segueixen del tot el dictat.

MT: *...salta... d'un pi... salta d'un pi... (nens/es pensen en alt mentre escriuen)... a l'altre... a l'altre... (deixa temps per que escriguin)... pi... Repeteixo la última frase: ...salta d'un pi, a l'altre pi... Punt i final. I es torna a repetir tot per que algú pugui repassar allò que ha perdut. Torno a llegir-ho i mireu seguint el vostre escrit a veure si us heu menjat alguna paraula, alguna lletra. I tenim l'oportunitat d'arreglar-ho, val? (el Dani continua xerrant). Ja callaràs Bea, ja callaràs. Vinga, tatxa-ho i és igual. Avui m'és igual, no m'importa tant la presentació. (els nens/es continuen repetint el dictat).*

MT: *Bueno, llegeixo jo sola, val?. Perquè aquests que van llegint al seu aire van confonent als altres. "L'esquirol és un saltaire, que per l'aire fa camí", coma, "amb un ram de cua en l'aire, salta d'una pi a l'altre pi", punt i final (alguns nens/es diuen "bien"). A veure, comencem a dibuixar aquest significat. El que hem explicat de l'esquirol, perquè així em deixeu a mi veure, passant taula per taula, comentant-vos una mica les faltes. I després, el copiaré tot correcte, per aquests que l'hagin fet molt malament, només pels que tinguin doncs molt malament, que s'hagin perdut, ... i llavors el copiaran de la pissarra aquests nens i nenes, eh?.*

Nena: *MT, podem dibuixar un esquirol?*

MT: *Ara anem dibuixant això per que pugui anar passant.*

Nena: *Un troooooooooos!!!*

MT: *Com un tros?*

Nena: *Un tros, perquè no ens cabrà tot.*

MT: *Tu no pots dibuixar, en aquest tros que et queda de la pàgina, un esquirol que salti d'aquí a aquí (ensenyant l'esquirol del conte que salta d'un arbre a un altre).*

Nena: *Ja però només una pàgina d'esquirol?*

MT: *En aquest tros. És com si ara m'il·lustressis això.*

Nena: *Ja, però, però, si tenim que dibuixar tot això no es cabrà.*

MT: *A no?. T'ensenyo, aquí l'ha posat preparadíssim per saltar, eh? Amb casc i tot (riures dels nens i nenes), amb casc i tot. Però no, no portaria casc. A la nostra fotografia que havia un petitet, però vaja, tothom sap com és, amb una cua bastant ample, peluda, el morret tipus rateta, amb dentetes (els nens i nenes van intercanviant els seus comentaris) i continuava, però deia: amb unes dentetes fines.*

Nen: *Això també ho fa.*

MT: Ja, però ja tinc prou; és el primer dictat. Bé ho deixo ja però escolteu, deixeu-me anar llegint, que miraré les faltes que heu fet i no heu fet, val?.

Nen: Jo no he fet ninguna.

MT: Ui, Antonio, no ha fet ninguna, tu saps el difícil que és fer un dictat?

Nen: Sí. Me l'ha dit la Begoña (referint-se a l'observadora).

MT: Jo no t'he dit que no has fet cap, eh?

MT: A mi, el que l'Antoni no junta paraules ja em posa contenta.

10 h.

La MT va de taula en taula, mirant el que han fet els nens i nenes per dir-los hi si l'han de repetir o no. Ha posat el llibre a la pissarra per que els nens/es vegin el dibuix. Alguns aprofiten l'ocasió per copiar-se el text. Altres intenten copiar el dibuix. Hi ha un cert enrenou a l'aula, però no és exagerat, és bastant normal. Els nens/es que s'aixequen a copiar el text molesten als que copien el dibuix i els segons es queixen. L'enrenou augmenta.

MT: A veure, sortiu d'aquí, vinga. Has de mirar el dibuix i el dibuix es veu des d'allà, i la lletra la posaré jo ara, ben posada aquí dalt i en gros. A més que aquest esquirolet està fet de broma que els esquirolets no van amb casquet i motxilleta posada.

Continua comentant a cadascun. Els nens/es xerren entre ells. Hi ha bastant enrenou. De tant en tant la MT crida l'atenció a algun nen o nena, el Carlos A. ha acabat desseguida el dibuix i diu que no vol fer res més.

MT: Bé, a veure. Els que dic que l'han de tornar a copiar aquí, que el puguin salvar tenim a la Noemi, a l'Alba, a la Jessi, ...

Nen: A mi.

MT: Tu no. Tu que dius, si tu l'has de repetir tot. Estic parlant dels que no han de repetir-lo perquè són petites variants. La resta ja es pot posar a copiar.

Nen: Jo no, senyoreta. Jo no.

MT: Tu l'has de repetir perquè t'has menjat un tros així de gros, igual que la Sandra.

Enrenou general. La mestra copia el dictat a la pissarra. Els nens i nenes xerren, s'aixequen per veure el que la MT escriu a la pissarra i començar a copiar.

10,05 h.

MT: Seu, que ho estic copiant, seu. És que aneu a la vostra. No ho estic copiant aquí per tots?, doncs que fas aquí agenollada. (Alguns nens/es seuen). Montse, no sé on te'l posaràs, no sé on te'l posaràs (enrenou general). Víctor, a veure si l'has de repetir, perquè... (el Víctor li ensenya el full del que ha fet). Ah, doncs l'hauràs de tornar a fer (el nen li diu clarament que no). Víctor, no comencis com ahir, perquè no podem estar cada dia baixant al despatx, eh?. El director té altres feines. El que agafa i repeteix, a les cinc se'l porta el dictat, eh?. Per que així la mare el vegi.

Enrenou general. Els nens i nenes parlen a l'hora dirigint-se a la mestra, mentre aquesta continua escrivint el dictat. De tant en tant es gira per parlar amb els nens/es. La Montse protesta perquè ha de repetir el dictat.

MT: A veure, només hi ha una manera d'aprendre a escriure, Montse, i és escrivint molt. I només hi ha una manera de llegir. Si un llegeix molt, aprèn a llegir ràpid. (La mestra llegeix de la pissarra) "L'esquirol és un saltaire, que per l'aire fa camí, amb un ram de cua enlaire, salta d'un pi a l'altre pi". Hi ha gent que s'ha menjat trossets. I clar, ho ha de fer ara ben fet. (Pausa). L'esquirol, mireu..., mireu què passa. Comença per vocal, no puc posar ni "el" ni "la", tinc que posar "l", eh?. Com quan fèiem l'Oriol. I aquesta "e", és la que us ha liat perquè enganya, però ara ja hem escrit allà i no se'ns tornarà a descuidar. Saltaire, també ens enganya. Aquesta, famosa, que tothom fa, però no a primer, i a segon i a tercer. El "que", no existeix.

Nena: Jo no l'he fet.

MT: No existeix a la vida, és aquesta "e" que a l'enganyar despista.

La mestra va fent petits comentaris sobre el dictat i els nens i nenes li pregunten coses sobre aquest, que la mestra respon. Alguns nens/es no estan atents perquè han començat a dibuixar.

MT: Victor, per què has trencat aquest full? (xerra amb el nen sobre el seu comportament).

Nena: Senyu, em fas un esquirol? (amb cara de pena).

MT: Maria, jo no faig esquirols. Ves, mira la foto, mira-t'ho bé, i intenta més o menys donar-li forma tu a la teva manera. Molt beeeé (a la classe en general). Quin "amb" era el que s'havia de posar, el de "em dic" o "vaig amb el meu"? (referint-se a dues frases que hi ha en dos fulls penjats a la paret).

Nen: Amb.

MT: Quin era, el de dalt o el de baix?

Nena: Amb, el de dalt.

MT: El de dalt, el de companyia, "vaig amb" (els nens comenten).

10,10 h.

L'Alba fa estona que ja ha acabat el dictat i el dibuix. Comença a avorrir-se. Pregunta a l'observadora què pot fer. A partir d'aquest moment, els nens/es, un cop acabat el dictat, continuen dibuixant i vernissant els dibuixos del dia anterior.

TRANSCRIPCIÓ ESCOLA TO / P5-A

Data: 4 de març de 1997.

Hora: 9h.

Activitat: El Colom. La frase.

Núm. alumnes: 21 nens/es.

9,10 h.

Els alumnes estan asseguts als seus llocs. La mestra diu el nom i primer cognom i cada alumne diu el seu darrer cognom; passant llista per part d'un nen.

MT: No s'hi val riure dels cognoms.

9,15 h.

MT: Avui comencem un llibre nou de la Tipi. (Posa el magnetòfon i comença a sentir-se la cinta. Shhhhhh... que després pregunto eh?)

Els nens/es escolten la narració; no se sent massa bé.

9,20 h.

La mestra atura el magnetòfon. Fa explicar als nens el que han sentit; els nens aixequen la mà per intervenir.

9,25 h.

Alguns alumnes es distreuen, no segueixen l'explicació d'altres nens. La mestra torna a posar part de la cinta: quan el colom parla amb la Tipi.

MT: Què porta el colom?

Nens/es: Un missatge.

MT: Vosaltres sabieu que el colom porta un missatge?

Nens/es: Si.

MT: On el porta?

Nens/es: A la pota.

MT: Amb que els hi lliguen?

Nens/es: Amb una goma.

MT: I el missatge com és?

Nens/es: de paper.

Alguns nens imiten el soroll del colom. La mestra explica com es col·loca el missatge a la pota.

MT: Salomón, quins ocells són els coloms? On has vist coloms?

Nen: Al parc.

MT: On més?

Nens/es: A la Plaça de la vila, al carrer, al pati.

MT: Per què tenim tants coloms al pati?

Nens/es: Perquè tirem l'esmorzar.

MT: Heu anat a la Plaça de Catalunya, que hi ha molts coloms?

Nens/es: Sí.

MT: Heu vist que els hi donen beses. Quan era petita m'espantaven.

La mestra fa el gest a un nen de que calli.

MT: Anem a fer feina. Quan acabem d'escoltar a la Tipi, que poso a la pissarra?

Nens/es: Una frase.

MT: La frase que treballarem fins que duri aquest llibret. Jugarem a endevinar el que poso.

Nens/es: Al penjat, al detectiu.

MT: No, això jugarem demà. El nen que sàpiga el que poso que aixequi la mà i m'ho diu a l'orella. No s'hi val xivar-se oi? Paco? Estàs aquí?

La mestra comença a escriure a la pissarra i els nens/es comencen a aixecar la mà. La mestra va passant per taules i els nens/es li diuen a cau d'orella el que posa. Alguns nens s'ho diuen entre ells.

9,30 h.

MT: A veure anem a fer-ho tots junts: "el colom menja a la mà" (tots). Que la repeteixi el Dani.

Nen: El...

MT: Aitor... Paco... Cristian... Didac..

Nens: El...

MT: Anem a fer un altre joc. Poso una paraula i vosaltres heu de sortir a escriure-la us heu de fixar molt bé. Anem a ficar la paraula: co-lom.

La mestra els hi fa veure les lletres que enganyen; El (al) colom (culom).

MT: L'escriuiu més a baix. Un minut per mirar.

Nens/es: yo... yo...

MT: Ja ho heu mirat bé?. Tapeu-vos els ulls. Ja! Dani, què falta? (La)

El nen ho escriu i ho fa bé.

MT: Preparats? Un altre vegada! Ulls tancats. No si val mirar. (Treu una altre paraula: El).

Nen: Escriu "El".

MT: Preparats? Tanqueu els ulls.

Un nen està mirant.

MT: És un trampós. Ja! (mà).

Nen: Escriu "mà".

MT: Està bé?

Nens/es: Si.

MTa: Els nens que miren no els cridaré. Ara no us poso ratlla.

Nen: Escriu "a".

MT: Va que queden les més difícils. Ja! (colom).

Nen: Escriu "culom".

MT: He posat, Carlos!

Nen: La "u".

MT: Que hem dit abans...

Un nen rectifica i posa "colom".

MT: Molt bé. No s'ha deixat ni una lletra.

Nen: Em crides a mi?

MT: Tanqueu els ulls tots. Ja! (menja).

Nens/es: Yooooooooo!

La mestra crida a un munt de nens i fa que tots l'escriguin. Diu que on sigui que només es per constatar si saben escriure la paraula que falta. Uns quants ho fan bé i altres s'ho copien.

9,44 h.

Arriba una nena, la Natàlia. Petit enrenou.

MT: Mireu, la Sara... menja. El Carlos... menja,... ha fet "f", Aitor... "a". Anem a dir-li a la Natàlia la frase.

Nens/es: El colom.....

MT: Natàlia, seu!. Compto 3, 1... 2... 3. Deixeu les cadires... Paco... Lorena. Quanta estona haig d'esperar?! Has anat al metge? (Natàlia).

Nenu: Hem feia mal l'orella.

MT: I què t'ha dit?

Nena: Que tinc mocs.

MT: Us explico la feina que farem avui. Si no tanquem la boca no podré explicar-ho, haig d'esperar molta estona. Ens haurem de quedar sense pati. Teniu el llibre nou; poseu el nom, retalleu la frase i l'enganxeu ben enganxada.

La mestra mostra el llibre i la fitxa a realitzar, la nº 3.

MT: Teniu la frase aquí dalt. Com es retalla? Primer pel rectangle gran i després pels petits. Vinga!. A veure els encarregats? No heu d'escriure res. Només el nom i la data.

La mestra reparteix el llibret (quadernets) i l'encarregat reparteix els llapis, uns altres tissors.

MT: A veure com seieu? No són plomes... són coloms.

Els nens/es obren el quadernet.

MT: Ens queda poca estona!

Els nens/es comencen a retallar. Alguns protesten per les tissors que els hi estan repartint; alguns nens protesten perquè algunes tissors no van bé.

MT: Estan una miqueta dures, però van bé.

9,50 h.

MT: Lorena, quantes queixes. Per on diu la MT que cal retallar primer? No se quina pressa tens. Aquests papers on han d'anar? Qui més falta avui?

Els nens/es ho van dient, la mestra apunta en els quadernets sobrers el nom dels que han faltat. Els nens/es van retallant i parlant.

La mestra comenta característiques del grup amb l'observadora: 14 nens i 7 nenes, grup inquiet, mogut. Només 3 nens tranquils. Els nens van treballant, parlen amb un cert to de veu elevat i la mestra va fent Shhhhhh....

MT: Aixequeu la mà abans d'enganxar-ho. Heu de fer-ho com està a dalt.

9,57 h.

MT: No tireu cap paraula a les escombraries. (La mestra es va passejant per les taules). No piquis Sara. Em faràs enfadar.

MT: No tenim un pot de cola per cada nen, ja ho sabeu, eh? (un per taula).

Els nens/es van a buscar cola i es barallen. La mestra posa ordre.

MT: Ara es barallen. Mira 'ls.

10,00 h.

MT: Agafeu el nom per fer el nom (el cartonet). Vols acabar que no et donarà temps.

Nena: Està clavat! (frase).

MT: Molt bé, Natàlia. Es veritat esta clavat (frase).

La mestra va passejant per les taules i va fent valoracions respecte el treball.

Nen: MT, jaestic.

MT: Queden els papers, la cola... Qui ha tirat els punxons?... Recolliu-los.

La mestra ofereix ajut a l'alumne que ho precisa. Nens/es van treballant i alguns es mostren passius, bocabadats...

10,02 h.

Els que acaben, desen el quadern i agafen l'esmorzar. Un grupet de nens seuen en una tauleta del racó de jocs per esmorzar. Un grupet de nens esmorzen fent fila a la porta, i la mestra els hi diu que vagin a esmorzar a la taula (perque pul·lulen per la classe); altres nens/es estan acabant la feina. Cert rebombori. La mestra es va apropant als que no han acabat la feina, va oferint ajut. Alguns nens van endreçant la classe a partir de consignes que va oferint la mestra.

10,15 h.

Tots van per la classe. La mestra va arreplegant nens/es i donant-los-hi ordres per recollir quelcom.

TRANSCRIPCIÓ ESCOLA TO / P5-B

Dia: 26 de febrer de 1996.

Hora: 15 h.

Activitat: La lletra "i".

Núm. alumnes: 17 nens/es.

15 h.

La mestra tutora (MT) els hi diu que guardin els contes.

MT: Guardem contes! Alejandro! Compto tres!

Nens: un, dos i tres.

MT: uuum, dooos, iiiiii.

Nens: MT, la Alba me ha pegado (aquest nen/a continuarà repetint la mateixa frase fins que la MT fa callar tothom per segona vegada).

MT: Prou, Laura, prou vinga-peus a terra, braços creuats, boca tancada i sense parlar.

Els nens/es continuen parlant. El Cristian i l'Alba es barallen per la cadira.

Nen: (dirigint-se a la mestra) Eh! Miiiraaa.

MT: (es dirigeix a l'Alba i la fa seure al seu lloc) Mira, com et moguis d'aquí m'enfadaré.

Nena: Es mi sitio.

MT: No, aquí. Li vas canviar al Cristian i ara no li pots tornar. A veure si seuràs cada dia on vulguis. Aleshores dirigint-se a tots els nens/es diu: No, no vull sentir a ningú. Peus a terra, braços creuats, boca tancada i sense parlar. No vull saber res. L'Abel ja pot agafar aquella cadira.

Ara està organitzant els nens/es que estan una mica moguts. El Jordi porta una cinta de tennis al cabell i la MT aprofita per parlar de l'esport. Els nens/es atenen i participen, contesten i fan preguntes.

MT: I el Boris Becker?. Tenim el Boris Becker aquesta tarda a la classe. Sabeu qui és el Boris Becker?

Nens: El Jordi.

MT: Però qui és el Boris Becker?

Nen: Un que corre carreras.

MT: No.

Nena: El Jordi.

Nen: Uno de carreras.

MT: No.

Nen: Uno de motos.

MT: No.

Nena: Uno de tenis.

MT: Sí. Un senyor que juga al tenis, el Boris Becker. I porta una cinta al cabell.

Nen: I una barba.

MT: Té barba, si senyor.

Nen: És el Jordi.

MT: És el Jordi. Demà ens portarà la raqueta ja amb aquest pas.

Aleshores tots els nens/es comencen a parlar sobre el tema. La mestra porta al Jordi a la pissarra i diu:

MT: Mira mira.

Nen: Tengo otras aquí.

MT: Si ensenya-ho. Mira que ens ensenya. Què és això?

Nena: (tots els altres callats). Cinta.

MT: Una cinta, per eixugar-se la suor, així xuuuuup. Juga a tenis i fa poaf, poaf, poaf... (la mestra fa això agafant la mà del Jordi i imaginant que té una raqueta a la mà, fent els gestos i moviments de raqueta).

Nena: Tiene que tener dos raquetas para...

Nen: MT jo, jo.

MT: (pujant clarament el to de veu). Això és per la suor que no li caigui.

Nen: MT jo tinc una que és del Mickey Mouse.

MT: (es dirigeix al Jordi). Però mira, oi que no estàs jugant al tenis?. Oi que no està jugant al tenis el Jordi?. Oi que no?. Guarda-ho.

15,20 h.

Nena: Mira sense dir res.

La resta de nens/es aixequen les mans per parlar.

Nen: El tenis es el beisbol.

MT: A sí. El tenis és el beisbol. Desde quan?

Nen: Nooo. El beisbol no tiene raqueta.

MT: El beisbol no té raqueta, i que té el beisbol?

Nen: Palos.

MT: Pals.

Nen: Palos de golf.

Nen: El beisbol tiene palos, tiene que jugar uno con palos, una pelota y patines.

MT: El beisbol amb patins, o el hoquei amb patins?

Molts nens/es contesten alhora.

MT: Li estic preguntant al Jordi, beisbol o hoquei? (el nen no respon i aleshores ella torna a dir beisbol amb patins).

Nen: (cridant). I també i també.

Nen: Hoquei.

MT: Hoquei amb patins.

Nen: (crident i afluixant la veu a mida que tothom el va escoltant). I també, MT, també hi ha un camp alt i una pilota i una bandera, i un agujero que mete la pelota por el agujero y gana.

MT: El golf, el golf.

Nena: Hay uno en el camping.

MT: Hi ha un en el càmping?

Nena: I que te dan la pelota y el palo en el bar.

MT: (Quan encara l'Adriana no ha acabat de dir la frase anterior intervé). Hi ha un foradet al terra i una bandereta.

Tots diuen coses crident.

MT: (continua). Hi ha una piloteta i un pal que li dona...

Tots parlen a l'hora crident.

MT: Al terra. Això és el golf, molt bé. A veure que més hi ha?

Tots tornen a cridar.

MT: Mira, mira el que vulgui xerrar que aixequi el braç, oh! Braç. Digues Alejandro.

Nen: Que con el, con el...

MT: Amb el què?

Nen: Hay un juego.

MT: Hi ha un joc.

Nen: Que hay un agujero muy grande, que hay una cosa que pasa la pelota, no pasa la pelota, y después se mete un tiro. Que son unos agujeros asin para arriba (va gesticulant el que vol explicar) y se mete por arriba.

MT: Cistella de basket?

Nen: No!

MT: No sé que dius d'uns forats, jo no ho entenc.

Nen: Que aquí hay un agujero y por aquí va la pelota.

MT: Ah! I llavors aquí hi ha unes bitlles (ho està dibuixant a la pissarra), així i tiro la pilota; les ha de tirar.

Nen: No. Que hay después un agujero y los mete allí.

MT: Clar que és això que hem explicat. És el golf, Alejandro.

Nen: El que tiene que?.

Nen: (el Jordi encara no ha acabat de parlar, però ell comença crident). MT, yo en el cine voy a ver una película que se llama...

MT: Què es diu...

Nen: Jumanji.

MT: Jumanji.

Nen: Y también hay un juego, que cuando juegan se come el juego a los niños.

MT: A sí, no l'he vist aquest. L'Arantxa, té la mà aixecada. Arantxa, digues.

Una altra nena aixeca la mà també, però aviat s'ha posat a jugar.
L'Arantxa no se l'escolta.

MT: Shhhhhh, mira no escolto. L'Arantxa està xerrant. Cristian! Cristian! Vols parlar? Aixeca la mà. Arantxa. Una pilota. Però quan xutes la pilota (dibuixa a la pissarra) és el futbol. Hi ha una porteria i una pilota que té així.

Nen: Encarna, pero algunas pelotas del Barça tienen unas rallas para abajo.

MT: Si, si, si, també. Però aquesta no és del Barça. I xuten i l'han de ficar aquí, a la porteria.

15,25 h.

Els nens/es estan molt engrescats amb el tema dels esports. Ha sigut un tema que ha sortit espontani. La MT els hi diu que demà portarà un llibre d'esports perquè el mirin.

MT: Mira, voleu que porti la MT un llibre d'esports i el mirem demà que toca gimnàstica?

Nens/es: Siiiiiii.

MT: I avui farem una altra cosa, demà parlem del llibre. Jo el portaré, eh!, i el mirarem. Val?

Els nens/es estan molt interessats i continuen parlant i fan preguntes.

MT: Hem dit que demà, Pablo, la MT portarà un llibre d'esports del Teo. Qui és el Teo?

Tots comencen a dir coses a l'hora.

MT: No, el Teo quin conte és el Teo?

Tots criden i diuen coses.

MT: Aquest és el Teo. Aquest nen (senyalant en un conte del Teo que tenen a la classe. Fa seure a l'Alba). Tinc un conte a casa del Teo que fa esport, i juga al futbol, i juga al golf, i juga al tennis. Demà el porto i el mirem. Val?

Els nens/es segueixen preguntant. El Jordi parla i aleshores la MT fa que els altres li prenguin atenció.

MT: Mira que diu el Jordi, que el futbol és pot jugar a la sorra, o el futbol sala com aquí a l'escola, eh!, o el futbol de la gespa que juguen a la tele. Tres tipus de jugar futbol, en terres diferents..

Nen: MT, MT.

MT: Però hem dit que parlariem quan?

Nen: Després.

MT: Demà. Avui ja no parlem. Avui.

MT: Oh! Mira!, no ho us ensenyo, perquè si no esteu calladets. Aquest migdia la MT s'ha anat a dinar, i quan ha tornat s'ha trobat això fet. Jo no sé qui ho haurà fet. (no els hi ensenya, té unes cartolines cap per avall que els nens/es no poden veure que hi ha a l'altre banda).

Nens/es: Els follets.

MT: Els follets.

Nen/a: El trap.

MT: El trap no, el Trap, ja sabeu que el Trap ve a l'escola. Hi hauran fet pel Trap?

Nen/a: No.

MT: Igual sí, igual no. Mirarem a veure si li han fet.

Ara la MT treu el TRAP (un ós de roba que tenen a la classe) i el posa arbitràriament al costat de l'Alejandro.

MT: Aquest mati el Trap ens ha explicat moltes coses. Ara l'he posat aquí una estoneta, ara el tornarem a treure, a veure qui es porta molt bé. A veure l'Alejandro si es portarà bé. Aquí al costat de l'Alejandro. I el que el toqui no seurà al seu costat, perquè no li agrada que el toquin. Eh!. Està aquí assegut. T'has de portat bé sinó no te'l poso.

Nena: I si se porta mal con el.

MT: Si es porta malament no tornarà a seure en aquesta taula. Demà seurà en aquesta i en aquesta i ja estarà.

Nen/a: I en aquesta?

MT: Demà.

Ara la MT treu una a una les cartolines i les ensenya a tots. A cada cartolina hi ha escrit un nom d'un nen o una nena de la classe. Hi són tots els noms.

MT: Molt bé, mira que han portat els follets. Han portat, què pot ser això?

Nena: Una bata pel Trap.

MT: Una bata pel Trap, pot ser una bata pel Trap això? Té forma de bata? (els nens/es contesten diverses coses, al final diuen que no!).

Nena: Això dels noms de lletra lligada.

MT: Noms amb lletra lligada.

Nen: Això és la manga.

MT: Com la màniga? Ah! home!, però quan porti la bata portarà tot, això no pot ser.

Nen: Posa el nom de la Laura

MT: Dius que és el nom de la Laura? Ah! Pot ser sí que són noms, perquè diu l'Adrià que ha vist el nom de la Laura. Jo donaré la volta a un, quan esteu tots ben asseguts.

Aleshores tots comencen a seure bé i col·locar bé la cadira. La mestra gira la primera cartolina amb el primer nom.

Nena: Alejandro (ho llegeix de la cartolina).

MT: Ets tu Alejandro?

Nen: Sí.

Nen: A-le-jan-dro.

MT: Què bonic que t'han fet els follets. Apa!.

MT: A veure aquest (gira un altre nom).

Els nens/es llegeixen el nom que està escrit en lletra lligada, i aleshores es dona la cartolina a qui correspon. No tots llegeixen. Quan un nen/a ja té la seva cartolina de vegades passa a continuar llegint.

15,30 h.

Una nena no ha sapigut reconèixer el seu nom. Al final li donen i diu que no vol. Quan la MT li treu, aleshores l'agafa fortament per que no li treguin.

Ara la MT els hi dóna ordres de que seguin bé i posin el nom de cartolina davant seu a la taula. Tots ho fan i miren el que la MT explica a la pissarra.

MT: Ens posem tots ben posats i les mans a sota de la taula. A sota de la taula les mans. El nom a sobre i les mans a sota.

Nen: Mira el Jaime que mal sentado.

MT: Si mira, doncs ja li farà mal l'esquena quan sigui gran al nen que estigui malament assegut. Les mans a sota de la taula. Ho he dit eh! Ja està bé.

Nen: Però per què?

Nena: Oh, perquè no vull que el toqueu?. Perquè ara només el mirarem. Ara mirarem, ja ho hem fet una vegada, però ho mirarem molt bé. En lletra lligada quins nens tenen "i" i quins nens no tenen "i". Oh mira!, jo faré aquí la "i" perquè clar de pal és així i en lletra lligada és així. L'he fet molt ben feta, puja i baixa per la mateixa ratlla i fem el puntet, molt ben fet.

Nen: Yo lo tengo.

Nen: Yo lo tengo.

MT: Oh!, a veure, no us equivoqueu perquè la "i" que porta faldilles és una "i"? (El que escriu són la "i" i la "j", per que prenguin atenció a la diferència).

Nena: Nooo.

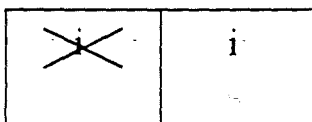
Nen: Jo no tinc faldilles.

Nen: Yo tengo una "i".

MT: Ha de ser una "i". Hi ha nens que tenen la "i" que comença eh!, quan és la lletra lligada i tenen una "i" així (mentrestant ho dibuixa a la pissarra). Eh! Iván. Una "i" així, molt ben feta, eh! Iván.

15,35 h.

A la pissarra la mestra ha fet dos caselles, per que els nens/es posin la seva cartolina en la que correspongui...

La MT posa el fix-top (goma adhesiva) al darrera de les cartolines dels nens/es i poc a poc ells solets es van aixecant i enganxant el seu nom al lloc que correspon, depenent si tenen o no tenen "i".

El Carlos té escrit a la seva cartolina "Carlos S.", aleshores ha posat el seu nom a la casella dels que tenen "i". Es pensa que el punt que té darrera la "S." és una "i".

MT: A veure el Carlos diu que té una "i", on tens la "i" ?

Nen: Aquí.

MT: Diu que això d'aquí, aquest puntet que està sol és una "i".

Nens/es: Noooo.

MT: És o no?

Nens/es: Noooo.

MT: No, i si és que no, on anirà el nom del Carlos?

Nen: A fora.

MT: A fora.

15,40 h.

Ara hi ha 6 nens/es drets col·loquen el nom a la pissarra. Mentre la MT va passant pels nens i els hi va posant xiclet al darrera de la cartolina, per que ho puguin enganxar a la pissarra. Tan sols falta la taula de l'Alba per enganxar els noms. Ara s'aixequen la Laura, l'Alba, l'Ivàn i el Cristian. Tots ho fan bé menys l'Alba.

MT: Shhhhhhhh. Molt bé, molt bé, ..., i callats!. Ho sento molt però ja no juguem més, ja no juguem més. Ens posem a fer una fitxa de pintar tota l'estona i s'ha acabat. Oh! clar. Què són aquests crits?. El que no segueix bé li trec la cadira, la porto a l'altre classe. Mira. (Ara tots seuen, menys l'Alejandro que s'ha aixecat i estava jugant amb el Trap. La MT li ha tret i l'ha guardat).

MT: A veure tinc per aquí, compte els que tenen "i" amb la "i", els que no tenen "i", a on no n'hi ha. Ara parlarem si esta bé o malament. Ara en parlarem.

Ara tots més calmats. Els nens/es continuen passant a la pissarra per enganxar el nom al lloc.

MT: Hem de mirar si té "i" o no té "i".

Nen: Noooo, el tuyo no tiene "i".

MT: Deixem, cadascú posa el seu nom (...) deixeu-lo, a veure on ho poses (...) a veure on ho posaràs? (...) aquí? El poso jo ara, val?

Nen: Alba, Alba, no tiene.

MT: Shhhhhh, no li diguem (...) cadascú el posa al seu (...) tu aquí Alba? Aquí? Posem aquí no? (...) molt bé, ja tothom el té ben posat. Hi ha algun nen que hagi vist que s'ha equivocat i el vol canviar de lloc? Algun nen que el seu nom no l'ha posat bé i el vulgui canviar? (...) no? a veure, molt bé, anem a mirar, el que hem fet (...) mira, ep! ep!. Està tot bé?

Nens/es: Nooo Siiii.

MT: Tots els noms estan bé?

Nens/es: Nooo Siiii.

MT: A veure, a veure, a veure, Alejandro diuen que el teu nom té una "i" i que està malament.

Nen: Noooo.

MT: No, per què no?

Nen: Una "i" de faldilla.

MT: És una "i" de faldilla, i la "i" de faldilla és una "i"?

Nens/es: No.

MT: No, anem a dir Alejandro, A-le-jan-dro. Té "i"?

Nens/es: No.

MT: Esta ben posat? Si, està on no n'hi ha iiii, molt bé (...). Quin més està malament?

Nen: La Alba y el Abel, porque le han puesto donde "i" y no tienen "i".

MT: No tenen "i" l'Alba i l'Abel?

Nens/es: Nooooo.

MT: I on han d'estar?

L'Alba i l'Abel ho han fet malament. Quan la MT li diu a l'Abel que s'aixequi i posi el nom bé ell diu: No lo pongo.

MT: Per què no? (...) oh! Mira, s'ha de posar on no n'hi ha, i tu perquè no el vols posar aquí Abel? El teu nom té "i"? A-bel, té "i"?

Per fi, agafa la cartolina que la MT ha tret i li està donant; s'aixeca per anar a la pissarra a enganxar-lo.

MT: A veure, què fem amb aquest nom Abel? Aquí o aquí? (...) l'Abel ens dirà on va, que l'Abel ho sap molt bé, ho sap molt bé, el que passa és que ens vol enganyar a vegades, vol fer bromes. A veure Abel, aquí van els de "i" i aquí els que no tenen "i", on anirà el teu nom?

Ara ho ha fet bé i seu. Es mossega la bata nerviós i rient encara després d'una estona.

MT: Ho veus, jo ja sabia que ens volia enganyar, oi que si?

Nen: Si.

15,45 h.

Una nena està mig dormida a la taula.

Una altra nena s'aixeca dient que hi ha un nom mal posat. En realitat el nom estava bé. Ara seu.

Un nen s'aixeca i agafa el nom del Carlos L. que no està ben posat. El Carlos sembla que ha confós la "l" amb la "i", ara s'aixeca i ho posa bé.

Ara la MT els ha de fer seure de nou a tots, peus a terra i braços creuats. S'aixequen tota l'estona i seuen en mala posició. La MT els hi ensenya el nom del Fernando que avui no ha vingut a classe, i els hi pregunta a on va. Els nens/es contesten bé. Aleshores ensenya el de la Sheila que tampoc ha vingut, i també contesten bé. Els nens que més intervenen son: Alejandro, Rubén, Jordi, etc. El Cristian torna després de 10 minuts que ha estat al lavabo.

15,50 h.

MT: Atenció, anem a veure les "i" on estan? Perquè jo no m'enrecordo molt bé on estan (...) a veure l'Adriana on té la "i"? aquí? Al mig, o al final, al final té la "i"? aquí, molt bé Adriana fes una rodoneta, amb el guix.

Ara els nens/es s'han d'aixecar i senyalar al nom de cartolina de la pissarra, la lletra "i" amb una rodona. Surt l'Adriana, després l'Adrià, després en Jaime, després el Jordi, després el Cristian, etc.

Nena: Me he tirao un peo. (Ara es posa de peu i la MT fa que segueixi).

Els nens/es continuen sortint. Els que tenien "i" ja han sortit tots. Ara surten els que no en tenien, per senyalar la "i" dels nens/es que no han vingut.

El Rubén i l'Alejandro fan xivarri. Després d'una estona la MT es cansa i fa seure al Rubén davant de la pissarra. El Rubén s'ha quedat callat i seriós. L'Alejandro s'ha quedat igual.

15,55 h.

Ara la MT els hi explica que dibuixaran un altre vagó a la pissarra. Tenen tres vagons: els de nens/es que tenen zero "i", els que tenen una "i", i els que tenen dues "i". Després posen el nom del Cristian a la casella de les dues "i".

MT: Atenció, anem a fer un grup dels nens que tenen (...). Atenció, els nens que tenen dues "i", els que tenen zero "i" ficarem amb un vagó. Aquests tenen quantes "i"?

Nen: Una.

MT: Tenen una aquests nens?

Nens/es: Noo.

MT: Quantes?

Nens/es: Ninguna.

MT: Cap. I com es diu cap amb números?

Nens/es: Cero.

MT: Zero, molt bé (...). Els que tenen, quantes "i"?, una "i", els posarem amb un altre vagó i els que tenen dos "i" els hem de posar amb un altre vagó. Està bé tot?

Nens/es: Siiii.

MT: Ah si?

Nen: El Cristian tiene dos "i"

MT: El Cristian té dos "i", a quin vagó ha d'anar? (...) amb els de dos.

<u>0</u> i	<u>1</u> i	<u>2</u> i
------------	------------	------------

Un nen també separat, només fa que jugar amb el Carlos S.

La MT explica a tots els nens/es que han de dibuixar un nen i una nena que tinguin la "i".

Un nen segueix molt enfadat. Un altre nen a l'altre banda de la classe dona patades als cotxes de jugar.